Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 1ης Αυγούστου 2025 *

«Προδικαστική παραπομπή – Πολιτική ασύλου – Οδηγία 2013/32/ΕΕ – Κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας – Άρθρα 36 και 37 – Έννοια της "ασφαλούς χώρας καταγωγής" – Χαρακτηρισμός μέσω νομοθετικής πράξης – Παράρτημα Ι – Κριτήρια – Άρθρο 46 – Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής – Άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Εξέταση από τον δικαστή του χαρακτηρισμού τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής στον οποίο προέβη κράτος μέλος – Δημοσιότητα των πηγών πληροφοριών στις οποίες βασίζεται η απόφαση αυτή»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-758/24 [Alace] [i] και C-759/24 [Canpelli] [i],

με αντικείμενο δύο αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Tribunale ordinario di Roma (πρωτοδικείο Ρώμης, Ιταλία), με αποφάσεις της 31ης Οκτωβρίου 2024 και της 4ης Νοεμβρίου 2024, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο, αντιστοίχως, στις 4 Νοεμβρίου 2024 και στις 5 Νοεμβρίου 2024, στο πλαίσιο των δικών

**LC** (C-758/24),

**CP** (C-759/24)

κατά

**Commissione territoriale per il riconoscimento della protezione internazionale di Roma – sezione procedure alla frontiera II,**

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, Πρόεδρο, T. von Danwitz, Αντιπρόεδρο, K. Jürimäe (εισηγήτρια), I. Jarukaitis, M. L. Arastey Sahún, A. Kumin, N. Jääskinen, Δ. Γρατσία και M. Gavalec, προέδρους τμήματος, I. Ziemele, J. Passer, Z. Csehi, O. Spineanu-Matei, B. Smulders και M. Condinanzi, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Richard de la Tour

γραμματέας: C. Di Bella, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 25ης Φεβρουαρίου 2025,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

[i] Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– ο LC, εκπροσωπούμενος από τη S. Angilletta, avvocata,

– ο CP, εκπροσωπούμενος από τους D. Belluccio και S. Greco, avvocati,

– η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον S. Fiorentino, επικουρούμενο από τον L. D' Ascia, τον E. Feola και την I. Massarelli, avvocati dello Stato,

– η Βουλγαρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις S. O. Ruseva και T. S. Tsingileva,

– η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την A. Edelmannová και τους M. Smolek και J. Vláčil,

– η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους J. Möller και R. Kanitz,

– η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την Τ. Παπαδοπούλου,

– η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την B. Dourthe, την O. Duprat-Mazaré και τον B. Fodda,

– η Κυπριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις Ε. Νεοφύτου και Ε. Συμεωνίδου,

– η Λεττονική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την J. Davidoviča και τον S. Zellis,

– η Λιθουανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον K. Dieninis,

– η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Z. Fehér και την R. Kissné Berta,

– η Μαλτέζικη Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την A. Buhagiar,

– η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. K. Bulterman και A. Hanje,

– η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον A. Posch, τη J. Schmoll και τον P. Thalmann,

– η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna και την D. Lutostańska,

– η Σλοβακική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την E. V. Larišová,

– η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις H. Leppo και M. Pere,

– η Σουηδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την F.-L. Göransson και τον J. Olsson,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις A. Azéma, M. Debieuvre και F. Tomat,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 10ης Απριλίου 2025,

εκδίδει την ακόλουθη

## Απόφαση

1 Οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως αφορούν την ερμηνεία των άρθρων 36 έως 38 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (ΕΕ 2013, L 180, σ. 60, και διορθωτικά ΕΕ 2015, L 114, σ. 25, και ΕΕ 2021, L 313, σ. 74), σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 42, 46 και 48 καθώς και με το παράρτημα Ι της οδηγίας και υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) και των άρθρων 6 και 13 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ).

2 Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν στο πλαίσιο ένδικων διαφορών μεταξύ, αντιστοίχως, των LC και CP, υπηκόων της Λαϊκής Δημοκρατίας του Μπανγκλαντές, αφενός, και της Commissione territoriale per il riconoscimento della protezione internazionale di Roma – sezione procedure alla frontiera II (τοπικής επιτροπής Ρώμης για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας – 2ο τμήμα διαδικασιών στα σύνορα, Ιταλία), αφετέρου, σχετικά με τη νομιμότητα των αποφάσεων με τις οποίες η εν λόγω επιτροπή απέρριψε, κατόπιν ταχείας διαδικασίας στα σύνορα, τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας των LC και CP ως προδήλως αβάσιμες.

### Το νομικό πλαίσιο

#### *Το δίκαιο της Ένωσης*

*Η οδηγία 2013/32*

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 18, 20, 40, 42, 46 και 48 της οδηγίας 2013/32 έχουν ως εξής:

«(18) Είναι προς το συμφέρον τόσο των κρατών μελών όσο και των αιτούντων διεθνή προστασία να λαμβάνεται απόφαση επί των αιτήσεων το συντομότερο δυνατό, με την επιφύλαξη της διεξαγωγής κατάλληλης και πλήρους εξέτασης.

[…]

(20) Σε αυστηρά καθορισμένες περιστάσεις, όταν η αίτηση είναι πιθανώς αβάσιμη ή όταν υπάρχουν σοβαρές ανησυχίες σχετικά με την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να επιταχύνουν τη διαδικασία εξέτασης, ιδίως με την πρόβλεψη μικρότερων αλλά εύλογων προθεσμιών για ορισμένα διαδικαστικά βήματα, με την επιφύλαξη διεξαγωγής επαρκούς και πλήρους εξέτασης και εφόσον ο αιτών έχει πραγματικά πρόσβαση σε βασικές αρχές και εγγυήσεις που προβλέπει η παρούσα οδηγία.

[…]

(40) Κομβικό κριτήριο για το βάσιμο μιας αίτησης διεθνούς προστασίας είναι η ασφάλεια του αιτούντος στη χώρα καταγωγής του. Όταν μια τρίτη χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να τη χαρακτηρίσουν ως ασφαλή για το συγκεκριμένο αιτούντα, εκτός αν αυτός προβάλει αντεπιχειρήματα.

[…]

(42) Ο χαρακτηρισμός τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας δεν μπορεί να αποτελεί απόλυτη εγγύηση ασφάλειας για τους υπηκόους της εν λόγω χώρας. Εκ φύσεως, η αξιολόγηση στην οποία βασίζεται ο χαρακτηρισμός λαμβάνει υπόψη μόνο τις γενικές κοινωνικές, νομικές και πολιτικές συνθήκες της χώρας και το κατά πόσον οι υπεύθυνοι δίωξης, βασανιστηρίων ή απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας υφίστανται πράγματι κυρώσεις όταν αποδεικνύεται η ενοχή τους στην εν λόγω χώρα. Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό να εξασφαλισθεί ότι, όταν ο αιτών καταδεικνύει ότι υπάρχουν έγκυροι λόγοι για τους οποίους η χώρα δεν πρέπει να θεωρείται ασφαλής στην περίπτωσή του, ο χαρακτηρισμός της ως ασφαλούς δεν θα ισχύει πλέον καθόσον τον αφορά.

[…]

(46) Όταν τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τις έννοιες της ασφαλούς χώρας κατά περίπτωση ή χαρακτηρίζουν χώρες ως ασφαλείς καταρτίζοντας σχετικούς καταλόγους, θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, τις κατευθυντήριες γραμμές και τα επιχειρησιακά εγχειρίδια καθώς και τις πληροφορίες για τις χώρες καταγωγής και τις δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της μεθοδολογίας υποβολής εκθέσεων για πληροφορίες σχετικά με τη χώρα καταγωγής της [Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (ΕΥΥΑ)], που αναφέρονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 439/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2010, για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο [(ΕΕ 2010, L 132, σ. 11)], καθώς και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές του [Ύπατου Αρμοστή του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες (UNHCR)]».

[…]

(48) Προκειμένου να εφαρμόζονται σωστά οι έννοιες των ασφαλών χωρών μέσω ενημερωμένων στοιχείων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επανεξετάζουν τακτικά την κατάσταση των χωρών βάσει διαφόρων πηγών ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένων ιδίως πληροφοριών από άλλα κράτη μέλη, την ΕΥΥΑ, τον UNHCR, το Συμβούλιο της Ευρώπης και άλλους συναφείς διεθνείς οργανισμούς. Όταν τα κράτη μέλη διαπιστώνουν σημαντική αλλαγή της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε χώρα την οποία έχουν χαρακτηρίσει ασφαλή, θα πρέπει να μεριμνούν ώστε η κατάσταση να επανεξετάζεται το ταχύτερο δυνατό και, εφόσον απαιτείται, να αναθεωρείται ο χαρακτηρισμός της χώρας ως ασφαλούς.»

4 Το άρθρο 10 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Προϋποθέσεις για την εξέταση των αιτήσεων», προβλέπει στην παράγραφο 3, στοιχείο β′, και στην παράγραφο 4 τα ακόλουθα:

«3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αποφάσεις της αποφαινόμενης αρχής επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας να λαμβάνονται μετά τη δέουσα εξέταση. Για το σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

[…]

β) να λαμβάνονται ακριβή και ενημερωμένα στοιχεία από διάφορες πηγές, όπως η ΕΥΥΑ και ο UNHCR, και τις σχετικές διεθνείς οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως προς τη γενική κατάσταση στις χώρες καταγωγής των αιτούντων και, όπου χρειάζεται, στις χώρες μέσω των οποίων διήλθαν και να προβλέπεται ότι το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για την εξέταση των αιτήσεων και τη λήψη των αποφάσεων έχει πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες·

[…]

4. Οι αρχές που αναφέρονται στο κεφάλαιο V έχουν, μέσω της αποφαινόμενης αρχής ή του αιτούντος ή άλλως, πρόσβαση στις γενικές πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο β), οι οποίες είναι απαραίτητες για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.»

5 Υπό τον τίτλο «Εγγυήσεις για τους αιτούντες», το άρθρο 12 της εν λόγω οδηγίας ορίζει στην παράγραφο 1, στοιχείο δ′, τα εξής:

«Τα κράτη μέλη, με τις διαδικασίες του κεφαλαίου III, μεριμνούν ώστε να παρέχονται σε όλους τους αιτούντες οι ακόλουθες εγγυήσεις:

[…]

δ) οι ίδιοι και, εάν απαιτείται, οι νομικοί ή άλλοι σύμβουλοί τους σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 1 να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχείο β) και στις πληροφορίες που παρέχουν οι εμπειρογνώμονες σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχείο δ), όταν η αποφαινόμενη αρχή συνεκτιμά τις εν λόγω πληροφορίες για να λάβει απόφαση επί της αίτησής τους·

[…]».

6 Το άρθρο 24 της οδηγίας, επιγραφόμενο «Αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων», αφορά την υποστήριξη που πρέπει να παρέχεται στους εν λόγω αιτούντες καθ’ όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου.

7 Το άρθρο 31 της οδηγίας 2013/32, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διαδικασία εξέτασης», ορίζει στην παράγραφο 8, στοιχείο β′, τα εξής:

«Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν ότι μια διαδικασία εξέτασης σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του κεφαλαίου II μπορεί να επιταχυνθεί και/ή να διενεργηθεί στα σύνορα ή σε ζώνες διέλευσης σύμφωνα με το άρθρο 43, εφόσον:

[…]

β) ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής κατά την έννοια της οδηγίας αυτής […]»

8 Το άρθρο 32 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αβάσιμες αιτήσεις», προβλέπει τα εξής:

«1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 27, τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίψουν αίτηση ως αβάσιμη εφόσον η αποφαινόμενη αρχή διαπιστώσει ότι ο αιτών δεν πληροί τις προϋποθέσεις για χορήγηση καθεστώτος διεθνούς προστασίας δυνάμει της οδηγίας 2011/95/ΕΕ [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας,

για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ 2011, L 337, σ. 9)].

2. Στις περιπτώσεις αβάσιμων αιτήσεων για τις οποίες ισχύουν οποιεσδήποτε από τις περιστάσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 31 παράγραφος 8, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να θεωρούν μια αίτηση προδήλως αβάσιμη, εφόσον λαμβάνει το χαρακτηρισμό αυτό στην εθνική νομοθεσία.»

9 Κατά το άρθρο 36 της οδηγίας 2013/32, το οποίο τιτλοφορείται «Έννοια της ασφαλούς χώρας καταγωγής»:

«1. Τρίτη χώρα που έχει χαρακτηρισθεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής σύμφωνα με την παρούσα οδηγία μπορεί, έπειτα από ατομική εξέταση της αίτησης, να θεωρηθεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής για συγκεκριμένο αιτούντα μόνο εφόσον ο αιτών:

α) έχει την ιθαγένεια της χώρας αυτής· ή

β) είναι ανιθαγενής και είχε προηγουμένως τη συνήθη διαμονή του στην εν λόγω χώρα

και δεν έχει προβάλει σοβαρούς λόγους για να θεωρηθεί ότι η χώρα δεν είναι ασφαλής χώρα καταγωγής υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες ευρίσκεται και όσον αφορά τον χαρακτηρισμό του ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την οδηγία [2011/95].

2. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν στην εθνική νομοθεσία τους περαιτέρω κανόνες και λεπτομερείς διατάξεις για την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς [χώρας καταγωγής].»

10 Το άρθρο 37 της οδηγίας 2013/32, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εθνικός χαρακτηρισμός τρίτων χωρών ως ασφαλών χωρών καταγωγής», προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να θεσπίζουν νομοθεσία που προβλέπει, σύμφωνα με το παράρτημα Ι, τον εθνικό χαρακτηρισμό ασφαλών χωρών καταγωγής για την εξέταση αιτήσεων διεθνούς προστασίας.

2. Τα κράτη μέλη επανεξετάζουν τακτικά την κατάσταση στις τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται ασφαλείς χώρες καταγωγής σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

3. Η αξιολόγηση του κατά πόσον μια τρίτη χώρα είναι ασφαλής χώρα καταγωγής σύμφωνα με το παρόν άρθρο βασίζεται σε σειρά πηγών πληροφοριών, περιλαμβανομένων ειδικότερα πληροφοριών από άλλα κράτη μέλη, την ΕΥΥΑ, τον UNHCR, το Συμβούλιο της Ευρώπης και άλλους σχετικούς διεθνείς οργανισμούς.

4. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις χώρες που χαρακτηρίζονται ως ασφαλείς χώρες καταγωγής βάσει του παρόντος άρθρου.»

11 Το άρθρο 38 της οδηγίας αφορά την έννοια της ασφαλούς τρίτης χώρας.

12 Το άρθρο 43 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διαδικασίες στα σύνορα», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν διαδικασίες, σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του κεφαλαίου ΙΙ, προκειμένου να αποφασίζουν, στα σύνορα ή τις ζώνες διέλευσης των κρατών μελών, σχετικά με:

[…]

β) την ουσία μιας αίτησης σε διαδικασία δυνάμει του άρθρου 31, παράγραφος 8.»

13 Το άρθρο 46 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής», ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες να έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά των ακόλουθων αποφάσεων:

α) απόφαση επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας, περιλαμβανομένων των αποφάσεων:
   i) με τις οποίες κρίνουν αίτηση ως αβάσιμη όσον αφορά το καθεστώς του πρόσφυγα και/ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας,

[…]

3. Προκειμένου να τηρούν τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η πραγματική προσφυγή να εξασφαλίζει πλήρη και ex nunc εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων, ιδίως, κατά περίπτωση, εξέταση των αναγκών διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την οδηγία [2011/95], τουλάχιστον κατά τις διαδικασίες [εκδίκασης] ένδικου [βοηθήματος] ενώπιον πρωτοβάθμιου δικαστηρίου.

[…]

5. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 6, τα κράτη μέλη επιτρέπουν στους αιτούντες να παραμείνουν στο έδαφός τους μέχρι να λήξει η προθεσμία εντός της οποίας μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμά τους σε πραγματική προσφυγή και, σε περίπτωση άσκησης εντός της προθεσμίας του εν λόγω δικαιώματος, εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής.

6. Σε περίπτωση απόφασης:

α) με την οποία κρίνεται μια αίτηση προδήλως αβάσιμη, σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 2, ή αβάσιμη μετά την εξέταση, σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 8, εξαιρουμένων των περιπτώσεων κατά τις οποίες οι αποφάσεις βασίζονται στις περιστάσεις του άρθρου 31 παράγραφος 8 στοιχείο η)·

[…]

η δυνατότητα παραμονής του αιτούντος στο έδαφος του κράτους μέλους κρίνεται από δικαστήριο είτε με αίτημα του ενδιαφερόμενου αιτούντος είτε αυτεπάγγελτα, εάν η εν λόγω απόφαση έχει ως αποτέλεσμα την παύση ισχύος του δικαιώματος παραμονής του αιτούντος στο κράτος μέλος και εφόσον, σε τέτοιες περιπτώσεις, το δικαίωμα παραμονής στο κράτος μέλος εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής δεν προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο.

[…]»

14 Το παράρτημα Ι της οδηγίας 2013/32, το οποίο φέρει τον τίτλο «Χαρακτηρισμός των ασφαλών χωρών καταγωγής κατά την έννοια του άρθρου 37 παράγραφος 1», ορίζει τα εξής:

«Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής χώρα καταγωγής εάν, βάσει της νομικής κατάστασης, της εφαρμογής του δικαίου στο πλαίσιο δημοκρατικού συστήματος και των γενικών πολιτικών συνθηκών, καταδεικνύεται σαφώς ότι γενικά και μόνιμα δεν υφίσταται δίωξη όπως ορίζεται στο άρθρο 9 της οδηγίας [2011/95] ούτε βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία ούτε απειλή που προκύπτει από τη χρήση αδιάκριτης βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύγκρουσης.

Κατά την εκτίμηση αυτή λαμβάνεται μεταξύ άλλων υπόψη ο βαθμός στον οποίο παρέχεται προστασία κατά της δίωξης ή της κακομεταχείρισης με τα εξής:

α) σχετικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις της χώρας και τρόπος εφαρμογής τους·

β) τήρηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που ορίζονται στην [ΕΣΔΑ] και/ή στο διεθνές σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα[, που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 16 Δεκεμβρίου 1966 και τέθηκε σε ισχύ στις 23 Μαρτίου 1976,] και/ή στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά των βασανιστηρίων {και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, της 10ης Δεκεμβρίου 1984 [*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 1465, σ. 85, αριθ. 24841 (1987)]}, ιδίως δε των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, της [ΕΣΔΑ]·

γ) τήρηση της αρχής της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τη σύμβαση {περί του καθεστώτος των προσφύγων, που υπογράφηκε στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 [*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 189, σ. 150, αριθ. 2545 (1954)] και τέθηκε σε ισχύ στις 22 Απριλίου 1954, όπως συμπληρώθηκε με το πρωτόκολλο περί του καθεστώτος των προσφύγων που συνήφθη στη Νέα Υόρκη στις 31 Ιανουαρίου 1967 και τέθηκε σε ισχύ στις 4 Οκτωβρίου 1967 (στο εξής: Σύμβαση της Γενεύης)}·

δ) πρόβλεψη μηχανισμού πραγματικής προσφυγής κατά των παραβιάσεων των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών.»

*Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1348*

15 Το άρθρο 61 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ (ΕΕ L, 2024/1348), το οποίο φέρει τον τίτλο «Έννοια της ασφαλούς χώρας καταγωγής», ορίζει στην παράγραφο 2 τα εξής:

«Ο χαρακτηρισμός τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο μπορεί να γίνει με εξαιρέσεις για συγκεκριμένα τμήματα του εδάφους της ή για σαφώς αναγνωρίσιμες κατηγορίες προσώπων.»

16 Το άρθρο 78 του κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Κατάργηση», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Η οδηγία [2013/32] καταργείται από την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 79, παράγραφος 2, με την επιφύλαξη του άρθρου 79, παράγραφος 3.»

17 Το άρθρο 79 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Έναρξη ισχύος και εφαρμογή», προβλέπει στις παραγράφους 2 και 3 τα εξής:

«2. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται από τις 12 Ιουνίου 2026.

3. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στη διαδικασία χορήγησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας σε σχέση με αιτήσεις που κατατίθενται από τις 12 Ιουνίου 2026. Οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας που κατατίθενται πριν από την ημερομηνία αυτή διέπονται από την οδηγία [2013/32]. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στη διαδικασία ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας όταν η εξέταση για την ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας άρχισε από τις 12 Ιουνίου 2026. Όταν η εξέταση για την ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας άρχισε πριν από τις 12 Ιουνίου 2026, η διαδικασία ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας διέπεται από την οδηγία [2013/32].»

### *Το ιταλικό δίκαιο*

18 Κατά το προοίμιο της decreto-legge n. 158 – Disposizioni urgenti in materia di procedure per il riconoscimento della protezione internazionale (πράξης νομοθετικού περιεχομένου 158, για τη θέσπιση επειγουσών διατάξεων σχετικών με τη χορήγηση διεθνούς προστασίας), της 23ης Οκτωβρίου 2024 (GURI αριθ. 249, της 23ης Οκτωβρίου 2024· στο εξής: πράξη νομοθετικού περιεχομένου 158/2024):

«[…]

[εκτιμώντας] την εξαιρετική ανάγκη και το κατεπείγον του χαρακτηρισμού των ασφαλών χωρών καταγωγής, λαμβανομένης υπόψη της απόφασης του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 4ης Οκτωβρίου 2024[, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky (C-406/22, EU:C:2024:841)], αποκλειομένων των χωρών που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του χαρακτηρισμού για ορισμένα τμήματα του εδάφους τους (Καμερούν, Κολομβία και Νιγηρία)·

[λαμβάνοντας υπόψη] τον κανονισμό [2024/1348] και ιδίως το άρθρο 61, παράγραφος 2, αυτού, κατά το οποίο “Ο χαρακτηρισμός τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο μπορεί να γίνει με εξαιρέσεις για συγκεκριμένα τμήματα του εδάφους της ή για σαφώς αναγνωρίσιμες κατηγορίες προσώπων», ο οποίος κανονισμός, μολονότι θα τεθεί σε εφαρμογή από τις 12 Ιουνίου 2026, κατοχύρωσε την κοινή προσέγγιση των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

[…]»

19 Η πράξη νομοθετικού περιεχομένου 158/2024 τροποποίησε, μεταξύ άλλων, το άρθρο 2 bis του decreto legislativo n. 25 – Attuazione della direttiva 2005/85/CE recante norme minime per le procedure applicate negli Stati membri ai fini del riconoscimento e della revoca dello status di rifugiato (νομοθετικού διατάγματος 25, περί εφαρμογής της οδηγίας 2005/85/ΕΚ σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και

ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα), της 28ης Ιανουαρίου 2008 (GURI αριθ. 40, της 16ης Φεβρουαρίου 2008· στο εξής: νομοθετικό διάταγμα 25/2008). Κατόπιν της τροποποιήσεως αυτής, το άρθρο 2 bis, παράγραφοι 1 έως 4 bis, του νομοθετικού διατάγματος 25/2008 ορίζει τα εξής:

«1. Κατ' εφαρμογή των κριτηρίων χαρακτηρισμού που προβλέπονται στην ευρωπαϊκή νομοθεσία και των στοιχείων που αντλούνται από πηγές πληροφοριών που παρέχονται από τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, ως ασφαλείς χώρες καταγωγής θεωρούνται οι ακόλουθες χώρες: Αλβανία, Αλγερία, Μπανγκλαντές, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Πράσινο Ακρωτήριο, Ακτή Ελεφαντοστού, Αίγυπτος, Γκάμπια, Γεωργία, Γκάνα, Κοσσυφοπέδιο, Βόρεια Μακεδονία, Μαρόκο, Μαυροβούνιο, Περού, Σενεγάλη, Σερβία, Σρι Λάνκα και Τυνησία.

2. Ένα κράτος που δεν ανήκει στην Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να θεωρηθεί ασφαλής χώρα καταγωγής εάν, βάσει του νομικού του συστήματος, της εφαρμογής του δικαίου στο πλαίσιο δημοκρατικού συστήματος και της γενικής πολιτικής κατάστασης, καταδεικνύεται σαφώς ότι, γενικά και μόνιμα, δεν υφίστανται πράξεις δίωξης […] ούτε βασανιστήρια ή άλλες μορφές απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας ή κίνδυνος που προκύπτει από τη χρήση αδιάκριτης βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύγκρουσης. Ο χαρακτηρισμός μιας ασφαλούς χώρας καταγωγής μπορεί να γίνει με πρόβλεψη εξαίρεσης σχετικά με κατηγορίες προσώπων.

3. Για τους σκοπούς της αξιολόγησης της παραγράφου 2, λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ άλλων, ο βαθμός στον οποίο παρέχεται προστασία κατά των διώξεων και της κακομεταχείρισης με τα εξής:

a) νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις της χώρας και τρόπος εφαρμογής τους·

b) τήρηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που ορίζονται στην [ΕΣΔΑ], στο διεθνές σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα […] και στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά των βασανιστηρίων, της 10ης Δεκεμβρίου 1984, ιδίως δε των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, της [ΕΣΔΑ]·

c) τήρηση της αρχής του άρθρου 33 της Σύμβασης της Γενεύης·

d) πρόβλεψη μηχανισμού πραγματικής προσφυγής κατά των παραβιάσεων των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών.

4. Η αξιολόγηση του κατά πόσον ένα κράτος που δεν είναι μέλος της [Ευρωπαϊκής Ένωσης] αποτελεί ασφαλή χώρα καταγωγής βασίζεται σε πληροφορίες που παρέχονται από την Εθνική Επιτροπή για το Άσυλο, η οποία αξιοποιεί επίσης τις πληροφορίες που συλλέγει το κέντρο τεκμηρίωσης […] καθώς και άλλες πηγές πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών που παρέχονται από άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο [(EUAA)], τον [UNHCR], το Συμβούλιο της Ευρώπης και άλλους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς.

4bis. Ο κατάλογος των ασφαλών χωρών καταγωγής επικαιροποιείται περιοδικά με νομοθετική πράξη και κοινοποιείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Για την επικαιροποίηση του καταλόγου της παραγράφου 1, το Υπουργικό Συμβούλιο καταρτίζει, έως τις 15 Ιανουαρίου κάθε έτους, έκθεση στην οποία αποτυπώνεται, τηρουμένων των επιτακτικών αναγκών ασφάλειας και διατήρησης των διεθνών σχέσεων και λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 4, η κατάσταση των χωρών του ισχύοντος καταλόγου και η κατάσταση των χωρών

που επιδιώκει να εγγραφούν σε αυτόν. Η κυβέρνηση διαβιβάζει την έκθεση στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές.»

## Οι διαφορές των κύριων δικών και τα προδικαστικά ερωτήματα

20 Οι LC και CP είναι δύο υπήκοοι της Λαϊκής Δημοκρατίας του Μπανγκλαντές. Αφού διασώθηκαν στη θάλασσα από τις ιταλικές αρχές, οδηγήθηκαν στην Αλβανία, όπου τοποθετήθηκαν στο κέντρο κράτησης του Gjadër. Τα μέτρα αυτά ελήφθησαν κατ' εφαρμογήν του protocollo tra il Governo della Repubblica italiana e il Consiglio dei ministri della Repubblica di Albania per il rafforzamento della collaborazione in materia migratoria (πρωτοκόλλου μεταξύ της Κυβερνήσεως της Ιταλικής Δημοκρατίας και του Υπουργικού Συμβουλίου της Δημοκρατίας της Αλβανίας περί της ενίσχυσης της συνεργασίας σε θέματα μετανάστευσης), δυνάμει του οποίου η Αλβανική Κυβέρνηση έθεσε στη διάθεση της Ιταλικής Δημοκρατίας δύο περιοχές του αλβανικού εδάφους, οι οποίες εμπίπτουν εξ ολοκλήρου στην αρμοδιότητα των ιταλικών αρχών και εξομοιώνονται με τις παραμεθόριες ζώνες ή τις ζώνες διέλευσης στις οποίες μπορούν να τεθούν υπό κράτηση αιτούντες άσυλο.

21 Στις 16 Οκτωβρίου 2024 έκαστος εκ των LC και CP υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας ενώπιον των ιταλικών αρχών από το εν λόγω κέντρο κράτησης.

22 Με αποφάσεις της 17ης Οκτωβρίου 2024, η τοπική επιτροπή Ρώμης για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας – 2ο τμήμα διαδικασιών στα σύνορα απέρριψε τις αιτήσεις αυτές στο πλαίσιο ταχείας διαδικασίας στα σύνορα, με την αιτιολογία ότι οι LC και CP προέρχονταν από ασφαλή χώρα καταγωγής. Οι αποφάσεις για τη θέση υπό κράτηση δεν επικυρώθηκαν από το αρμόδιο δικαστήριο και, ως εκ τούτου, οι αιτούντες αφέθηκαν ελεύθεροι.

23 Μετά την άφιξή τους στην Ιταλία, οι LC και CP προσέφυγαν στις 25 Οκτωβρίου 2024 ενώπιον του Tribunale ordinario di Roma (πρωτοδικείου Ρώμης, Ιταλία), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου, κατά των αποφάσεων με τις οποίες απορρίφθηκαν οι μνημονευθείσες στην προηγούμενη σκέψη αιτήσεις τους για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας.

24 Το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς τον χαρακτηρισμό της Λαϊκής Δημοκρατίας του Μπανγκλαντές ως ασφαλούς χώρας καταγωγής.

25 Κατά πρώτον, το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί ότι, μέχρι την έκδοση της πράξης νομοθετικού περιεχομένου 158/2024, ο χαρακτηρισμός τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής γινόταν σε δύο στάδια. Σε πρώτο στάδιο, ο Ιταλός νομοθέτης καθόριζε, με νόμο, το νομικό πλαίσιο για τους εν λόγω χαρακτηρισμούς. Σε δεύτερο στάδιο, η ιταλική διοίκηση χαρακτήριζε, με κοινή υπουργική απόφαση, τις ασφαλείς χώρες καταγωγής βάσει των ενημερωτικών δελτίων που αφορούσαν τις χώρες αυτές. Ο Ιταλός δικαστής είχε την εξουσία να ελέγχει τη συμφωνία τέτοιων κοινών υπουργικών αποφάσεων με το εν λόγω νομικό πλαίσιο. Εντούτοις, μετά την έναρξη ισχύος της προαναφερθείσας πράξης νομοθετικού περιεχομένου, ο κατάλογος των ασφαλών χωρών καταγωγής περιλαμβάνεται πλέον σε νομοθετική πράξη, ήτοι στο άρθρο 2 bis, παράγραφος 1, του νομοθετικού διατάγματος 25/2008, όπως τροποποιήθηκε με την πράξη νομοθετικού περιεχομένου 158/2024. Επομένως, ο Ιταλός νομοθέτης έχει πλέον την εξουσία τόσο να θεσπίζει το γενικό νομικό πλαίσιο που διέπει τον τρόπο και τα κριτήρια χαρακτηρισμού τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής όσο και να προβαίνει ο ίδιος στον εν λόγω χαρακτηρισμό. Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται κατά πόσον ένας τέτοιος χαρακτηρισμός με νομοθετική πράξη είναι σύμφωνος προς τις επιταγές της οδηγίας 2013/32.

26 Κατά δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, κατόπιν της τροποποιήσεως του άρθρου 2 bis του νομοθετικού διατάγματος 25/2008 με την πράξη νομοθετικού περιεχομένου 158/2024, η ιταλική νομοθεσία δεν περιέχει πλέον αναφορά στα ενημερωτικά δελτία σχετικά με τις εν λόγω τρίτες χώρες ενόψει της εγγραφής τους στον κατάλογο των ασφαλών χωρών καταγωγής, ούτε αναφέρει την ανάγκη παραθέσεως των πηγών από τις οποίες αντλούνται οι σχετικές πληροφορίες. Ειδικότερα, οι παράγραφοι 2 έως 4 του άρθρου 2 bis του νομοθετικού διατάγματος 25/2008, όπως τροποποιήθηκε με την πράξη νομοθετικού περιεχομένου 158/2024, ουδόλως μνημονεύονται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, όπως τροποποιήθηκε. Η παράγραφος αυτή προβαίνει σε απαρίθμηση των ασφαλών χωρών καταγωγής παραπέμποντας, γενικώς, σε «στοιχεί[α] που αντλούνται από πηγές πληροφοριών που παρέχονται από τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς», χωρίς να προσδιορίζει τα εν λόγω στοιχεία ή τις εν λόγω πηγές. Επιπλέον, η νέα παράγραφος 4 bis του ως άνω άρθρου προβλέπει απλώς ότι, για τους σκοπούς της περιοδικής επικαιροποίησης του καταλόγου, η κυβέρνηση εκδίδει έκθεση στην οποία εκτίθεται η κατάσταση των εν λόγω τρίτων χωρών. Κατά συνέπεια, οι αιτούντες διεθνή προστασία, αφενός, και τα δικαστήρια που επιλαμβάνονται προσφυγών ασκουμένων από τους αιτούντες, αφετέρου, δεν μπορούν, αντιστοίχως, να αμφισβητήσουν και να ελέγξουν την προέλευση, την εγκυρότητα, την αξιοπιστία, τη συνάφεια, τον επίκαιρο χαρακτήρα, την πληρότητα και το περιεχόμενο των πληροφοριών που οδήγησαν στον χαρακτηρισμό τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής, κατά παραβίαση της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη.

27 Κατά τρίτον, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν τα κράτη μέλη οφείλουν να επιτρέπουν στα εθνικά δικαστήρια να χρησιμοποιούν όλες τις κρίσιμες πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους προκειμένου να ελέγχουν το βάσιμο του χαρακτηρισμού τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής, ανεξαρτήτως του κατά πόσον η εθνική αρχή που προέβη στον χαρακτηρισμό αυτόν αποκάλυψε τις πληροφορίες στις οποίες στηρίχθηκε. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι στο ερώτημα αυτό πρέπει να δοθεί καταφατική απάντηση, και τούτο προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική δικαστική προστασία των αιτούντων διεθνή προστασία των οποίων οι αιτήσεις απορρίφθηκαν στο πλαίσιο ταχείας διαδικασίας με την αιτιολογία ότι οι αιτούντες προέρχονται από τέτοια ασφαλή χώρα καταγωγής.

28 Κατά τέταρτον, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, κατ' ουσίαν, ως προς τις συνέπειες που πρέπει να αντληθούν από την απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky (C-406/22, EU:C:2024:841). Εκθέτει συναφώς ότι από το προοίμιο της πράξης νομοθετικού περιεχομένου 158/2024 προκύπτει ότι, με την έκδοσή της, η Ιταλική Κυβέρνηση θέλησε να συμμορφωθεί προς την ως άνω απόφαση, καταργώντας, με το άρθρο 2 bis, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, του νομοθετικού διατάγματος 25/2008, τη δυνατότητα να χαρακτηριστεί ασφαλής χώρα καταγωγής τρίτη χώρα η οποία δεν πληροί, για ορισμένα τμήματα του εδάφους της, τις προϋποθέσεις ενός τέτοιου χαρακτηρισμού. Εντούτοις, η κυβέρνηση αυτή διατήρησε σε ισχύ, στη διάταξη αυτή, τη δυνατότητα χαρακτηρισμού τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής, με πρόβλεψη εξαίρεσης σχετικά με ορισμένες κατηγορίες προσώπων. Πλην όμως, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η τελευταία αυτή δυνατότητα πρέπει να αποκλεισθεί βάσει συλλογιστικής ανάλογης με εκείνη που ακολούθησε το Δικαστήριο στην εν λόγω απόφαση. Ο αποκλεισμός κατηγοριών προσώπων, δεδομένου ότι αφορά, συνήθως, το σύνολο του εδάφους τρίτης χώρας, είναι μάλιστα σοβαρότερος από τον εδαφικό αποκλεισμό που εξετάστηκε στην ίδια απόφαση. Υπό τις συνθήκες αυτές, το αιτούν δικαστήριο κρίνει αναγκαίο να υποβάλει σχετικό ερώτημα στο Δικαστήριο, προτού συναγάγει, εφόσον είναι αναγκαίο, τις συνέπειες της αρχής της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης.

29 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Tribunale ordinario di Roma (πρωτοδικείο Ρώμης) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα, που έχουν πανομοιότυπη διατύπωση σε αμφότερες τις υποθέσεις:

«1) Απαγορεύει το δίκαιο της Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα [36 έως 38] της οδηγίας [2013/32], σε συνδυασμό και με τις αιτιολογικές σκέψεις 42, 46 και 48 της οδηγίας, ερμηνευόμενα υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του [Χάρτη] (και των άρθρων 6 και 13 της [ΕΣΔΑ]), σε εθνικό νομοθέτη, ο οποίος είναι αρμόδιος να επιτρέπει την κατάρτιση καταλόγων ασφαλών χωρών καταγωγής και να καθορίζει τα κριτήρια που πρέπει να τηρούνται και τις πηγές που πρέπει να χρησιμοποιούνται για τον σκοπό αυτό, να προβαίνει επίσης στον απευθείας χαρακτηρισμό, με νομοθετική πράξη πρωτογενούς δικαίου, τρίτου κράτους ως ασφαλούς χώρας καταγωγής;

2) Απαγορεύει, εν πάση περιπτώσει, το δίκαιο της Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα [36 έως 38] της [οδηγίας 2013/32], σε συνδυασμό και με τις αιτιολογικές σκέψεις 42, 46 και 48 της οδηγίας, ερμηνευόμενα υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του [Χάρτη] (και των άρθρων 6 και 13 της ΕΣΔΑ), στον νομοθέτη τουλάχιστον να χαρακτηρίσει τρίτο κράτος ως ασφαλή χώρα καταγωγής χωρίς να καθιστά προσβάσιμες και επαληθεύσιμες τις πηγές που χρησιμοποιούνται για τη δικαιολόγηση του εν λόγω χαρακτηρισμού, μην επιτρέποντας κατ' αυτόν τον τρόπο στον αιτούντα άσυλο να αμφισβητήσει και στο δικαστήριο να ελέγξει την προέλευση, την εγκυρότητα, την αξιοπιστία, τη συνάφεια, τον επίκαιρο χαρακτήρα, την πληρότητα και, εν πάση περιπτώσει, γενικώς το περιεχόμενό τους, και να συναγάγει εξ αυτών τις δικές του εκτιμήσεις ως προς τη συνδρομή των ουσιαστικών προϋποθέσεων ενός τέτοιου χαρακτηρισμού, τις οποίες προβλέπει το παράρτημα Ι της [εν λόγω] οδηγίας;

3) Έχει το δίκαιο της Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα [36 έως 38] της [οδηγίας 2013/32], σε συνδυασμό και με τις αιτιολογικές σκέψεις 42, 46 και 48 της οδηγίας, ερμηνευόμενα υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του [Χάρτη] (και των άρθρων 6 και 13 της [ΕΣΔΑ]), την έννοια ότι, στο πλαίσιο ταχείας διαδικασίας στα σύνορα [για πρόσωπα προερχόμενα] από χώρα καταγωγής που έχει χαρακτηριστεί ως ασφαλής, το δικαστήριο μπορεί εν πάση περιπτώσει να χρησιμοποιήσει πληροφορίες σχετικά με τη χώρα καταγωγής, αντλώντας τες το ίδιο από τις πηγές που αναφέρονται στο άρθρο 37, παράγραφος 3, της [εν λόγω] οδηγίας, οι οποίες καθιστούν δυνατό να εξακριβωθεί αν πληρούνται οι ουσιαστικές προϋποθέσεις ενός τέτοιου χαρακτηρισμού, τις οποίες προβλέπει το παράρτημα Ι της [ίδιας] οδηγίας;

4) Αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης, και ιδίως στα άρθρα [36 έως 38] καθώς και στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2013/32, σε συνδυασμό και με τις αιτιολογικές σκέψεις 42, 46 και 48 της οδηγίας, ερμηνευόμενα υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του [Χάρτη] (και των άρθρων 6 και 13 της [ΕΣΔΑ]), ο χαρακτηρισμός τρίτης χώρας ως "ασφαλούς χώρας καταγωγής" όταν στη χώρα αυτή υπάρχουν κατηγορίες προσώπων για τις οποίες δεν πληρούνται οι ουσιαστικές προϋποθέσεις ενός τέτοιου χαρακτηρισμού, τις οποίες προβλέπει το παράρτημα Ι της [εν λόγω] οδηγίας;»

## Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

30 Το αιτούν δικαστήριο ζήτησε την εκδίκαση των υποθέσεων με την επείγουσα προδικαστική διαδικασία η οποία προβλέπεται στο άρθρο 23α του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο άρθρο 107 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

31 Στις 19 Νοεμβρίου 2024 το δεύτερο τμήμα του Δικαστηρίου αποφάσισε, κατόπιν προτάσεως της εισηγήτριας δικαστή και αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να μην κάνει δεκτό το ως άνω αίτημα.

32 Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 21ης Νοεμβρίου 2024, οι υπό κρίση υποθέσεις ενώθηκαν προς διευκόλυνση της έγγραφης και της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

33 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 29ης Νοεμβρίου 2024, οι υπό κρίση υποθέσεις υπήχθησαν στην ταχεία διαδικασία του άρθρου 105, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας.

34 Σύμφωνα με το άρθρο 16, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ιταλική Δημοκρατία ζήτησε την εκδίκαση των υπό κρίση υποθέσεων από το τμήμα μείζονος συνθέσεως, αίτημα το οποίο ελήφθη υπόψη από το Δικαστήριο στις 11 Φεβρουαρίου 2025.

## Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

### *Επί του παραδεκτού*

35 Η Ιταλική και η Σλοβακική Κυβέρνηση αμφισβητούν το παραδεκτό του πρώτου, του δευτέρου και του τετάρτου ερωτήματος των υπό κρίση αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως.

36 Όσον αφορά το πρώτο και το δεύτερο ερώτημα των υπό κρίση αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως, η Ιταλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το αιτούν δικαστήριο παρέλειψε να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους η πράξη νομοθετικού περιεχομένου 158/2024 είναι ασύμβατη με το δίκαιο της Ένωσης και τους λόγους για τους οποίους τα ερωτήματα αυτά είναι κρίσιμα για την επίλυση των διαφορών των κύριων δικών. Η εν λόγω κυβέρνηση προσθέτει ότι, εν προκειμένω, ο τρόπος χαρακτηρισμού των ασφαλών χωρών καταγωγής δεν ασκεί επιρροή για την επίλυση των διαφορών, διότι η Λαϊκή Δημοκρατία του Μπανγκλαντές είχε ήδη χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής πριν ακόμη εκδοθεί η πράξη νομοθετικού περιεχομένου.

37 Όσον αφορά το τέταρτο ερώτημα των υπό κρίση αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως, η Ιταλική και η Σλοβακική Κυβέρνηση υποστηρίζουν ότι τα εν λόγω ερωτήματα είναι αφηρημένα και υποθετικά. Συγκεκριμένα, το αιτούν δικαστήριο παρέλειψε να εξακριβώσει αν η Λαϊκή Δημοκρατία του Μπανγκλαντές δεν αποτελεί ασφαλή χώρα καταγωγής για ορισμένες κατηγορίες προσώπων και αν οι LC και CP εμπίπτουν στις κατηγορίες αυτές.

38 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, κατά πάγια νομολογία, τα σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ερωτήματα που υποβάλλει εθνικός δικαστής εντός του πραγματικού και νομικού πλαισίου το οποίο ο ίδιος προσδιορίζει με δική του ευθύνη, και του οποίου την ακρίβεια δεν οφείλει να ελέγξει το Δικαστήριο, θεωρούνται κατά τεκμήριο λυσιτελή. Το Δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί να αποφανθεί επί αιτήσεως εθνικού δικαστηρίου για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως μόνον όταν προκύπτει προδήλως ότι η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ουδεμία σχέση έχει με το υποστατό ή με το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το ζήτημα είναι υποθετικής φύσεως ή ακόμη όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα αναγκαία πραγματικά και νομικά στοιχεία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί (απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2024, Tudmur, C-185/24 και C-189/24, EU:C:2024:1036, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

39 Εν προκειμένω, από τις αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι το αιτούν δικαστήριο έχει επιληφθεί προσφυγών που άσκησαν δύο υπήκοοι της Λαϊκής Δημοκρατίας του Μπανγκλαντές κατά αποφάσεων με τις οποίες απορρίφθηκαν οι αιτήσεις τους για χορήγηση διεθνούς προστασίας ως προδήλως αβάσιμες με την αιτιολογία ότι οι αιτούντες προέρχονται από ασφαλή χώρα καταγωγής. Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει, με τις αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως, ότι διατηρεί αμφιβολίες κατά πόσον συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης ο χαρακτηρισμός της προαναφερθείσας τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής, για τους λόγους, εν συνόψει, ότι ο χαρακτηρισμός αυτός απορρέει από νομοθετική πράξη, ότι ο Ιταλός νομοθέτης δεν δημοσιοποίησε τις πηγές πληροφοριών του και ότι ο συγκεκριμένος νομοθέτης διατήρησε τη δυνατότητα να προβεί στον ως άνω χαρακτηρισμό, μολονότι η εν λόγω τρίτη χώρα ενδέχεται να μην είναι «ασφαλής» για ορισμένες κατηγορίες του πληθυσμού της. Συναφώς, το εν λόγω δικαστήριο παραπέμπει στο ενημερωτικό δελτίο της 3ης Μαΐου 2024 το οποίο συνέταξε το ιταλικό Υπουργείο Εξωτερικών σχετικά με τη Λαϊκή Δημοκρατία του Μπανγκλαντές, στο οποίο στηρίχθηκε ο χαρακτηρισμός του κράτους αυτού ως ασφαλούς χώρας καταγωγής πριν από την έκδοση της πράξης νομοθετικού περιεχομένου 158/2024 και το οποίο είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η τρίτη αυτή χώρα μπορούσε να θεωρηθεί ασφαλής χώρα καταγωγής μόνο με την εξαίρεση ορισμένων κατηγοριών προσώπων.

40 Σε αυτό ακριβώς το πλαίσιο, το αιτούν δικαστήριο, με το πρώτο, το δεύτερο και το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα των υπό κρίση αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως, ζητεί, κατ' ουσίαν, από το Δικαστήριο διευκρινίσεις σχετικά με την ερμηνεία πλειόνων διατάξεων της οδηγίας 2013/32, οι οποίες διέπουν την έννοια της ασφαλούς χώρας καταγωγής και τον χαρακτηρισμό τέτοιων χωρών από τα κράτη μέλη, καθώς και σχετικά με τις λεπτομέρειες του δικαστικού ελέγχου ενός τέτοιου χαρακτηρισμού.

41 Επομένως, τα ερωτήματα αυτά αφορούν πράγματι την ερμηνεία των κανόνων του δικαίου της Ένωσης που είναι κρίσιμοι για την επίλυση των διαφορών των κύριων δικών. Δεδομένου ότι το αιτούν δικαστήριο προσδιορίζει το εθνικό νομικό πλαίσιο και το πραγματικό πλαίσιο των διαφορών των κύριων δικών με δική του ευθύνη, το Δικαστήριο δεν οφείλει να ελέγξει τις παραδοχές στις οποίες στηρίζονται τα εν λόγω ερωτήματα.

42 Επιπλέον, από τις αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι, με τα ερωτήματά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, εν τέλει, να διευκρινιστεί αν ο χαρακτηρισμός, αυτός καθεαυτόν, της Λαϊκής Δημοκρατίας του Μπανγκλαντές ως ασφαλούς χώρας καταγωγής είναι συμβατός με το δίκαιο της Ένωσης, προκειμένου, αν είναι αναγκαίο, να ανατραπεί το τεκμήριο ασφάλειας που συνάγεται από την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς χώρας καταγωγής στις διαφορές των κύριων δικών. Ως εκ τούτου, το γεγονός ότι δεν αποδείχθηκε ότι οι LC και CP εμπίπτουν σε μία από τις κατηγορίες προσώπων για τις οποίες, κατά το αιτούν δικαστήριο, η χώρα αυτή δεν συνιστά ασφαλή χώρα καταγωγής δεν ασκεί επιρροή επί του παραδεκτού των ερωτημάτων αυτών.

43 Συνεπώς, το πρώτο, το δεύτερο και το τέταρτο ερώτημα των υπό κρίση αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως είναι παραδεκτά.

## *Επί της ουσίας*

### *Προκαταρκτικές παρατηρήσεις*

44 Εισαγωγικώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο της διαδικασίας συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου την οποία θεσπίζει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, στο Δικαστήριο απόκειται να δώσει στο εθνικό δικαστήριο μια χρήσιμη απάντηση που να του παρέχει τη δυνατότητα επιλύσεως της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο μπορεί να αναδιατυπώσει, εφόσον είναι αναγκαίο, τα προδικαστικά ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί. Προσέτι, το Δικαστήριο ενδέχεται να χρειασθεί να λάβει υπόψη κανόνες του δικαίου της Ένωσης στους οποίους δεν αναφέρθηκε ο εθνικός δικαστής με το ερώτημά του (βλ. αποφάσεις της 20ής Μαρτίου 1986, Tissier, 35/85, EU:C:1986:143, σκέψη 9, καθώς και της 19ης Δεκεμβρίου 2024, Khan Yunis και Baabda, C-123/23 και C-202/23, EU:C:2024:1042, σκέψη 63).

45 Πράγματι, το γεγονός ότι, από τυπικής απόψεως, το αιτούν δικαστήριο αναφέρθηκε στα ερωτήματά του σε ορισμένες συγκεκριμένες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης δεν εμποδίζει το Δικαστήριο να του παράσχει όλα τα ερμηνευτικά στοιχεία που μπορούν να είναι χρήσιμα για την εκδίκαση της υποθέσεως της κύριας δίκης, συνάγοντας από το σύνολο των στοιχείων που του παρέσχε το αιτούν δικαστήριο, και ιδίως από το σκεπτικό της αποφάσεως περί παραπομπής, τα στοιχεία του δικαίου της Ένωσης που χρήζουν ερμηνείας, λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου της διαφοράς (βλ. αποφάσεις της 29ής Νοεμβρίου 1978, Redmond, 83/78, EU:C:1978:214, σκέψη 26, καθώς και της 19ης Δεκεμβρίου 2024, Khan Yunis και Baabda, C-123/23 και C-202/23, EU:C:2024:1042, σκέψη 64).

46 Με τα ερωτήματά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο διευκρινίσεις, μεταξύ άλλων, σχετικά με την ερμηνεία των άρθρων 36 έως 38 της οδηγίας 2013/32, υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη.

47 Κατά πρώτον, υπενθυμίζεται ότι τα άρθρα 36 και 37 της οδηγίας 2013/32 αφορούν, αντιστοίχως, την έννοια της ασφαλούς χώρας καταγωγής και τον χαρακτηρισμό, από τα κράτη μέλη, τρίτων χωρών ως ασφαλών χωρών καταγωγής.

48 Τα άρθρα αυτά θεσπίζουν ειδικό καθεστώς εξέτασης στο οποίο τα κράτη μέλη δύνανται να υπαγάγουν τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας. Το εν λόγω καθεστώς βασίζεται σε μια μορφή μαχητού τεκμηρίου περί επαρκούς προστασίας στη χώρα καταγωγής, το οποίο μπορεί να ανατραπεί από τον αιτούντα εφόσον αυτός προβάλλει σοβαρούς λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή του (πρβλ. αποφάσεις της 25ης Ιουλίου 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, σκέψη 25, και της 4ης Οκτωβρίου 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, σκέψη 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

49 Λόγω των ιδιαιτεροτήτων του εν λόγω καθεστώτος, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν, σύμφωνα με το άρθρο 31, παράγραφος 8, στοιχείο β′, της οδηγίας, αφενός, να επιταχύνουν τη διαδικασία εξέτασης και, αφετέρου, να διεξαγάγουν τη διαδικασία στα σύνορα ή σε ζώνες διέλευσης σύμφωνα με το άρθρο 43 της εν λόγω οδηγίας (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, σκέψη 48).

50 Επιπλέον, σε περίπτωση που η αίτηση διεθνούς προστασίας η οποία έχει υποβληθεί από πρόσωπο προερχόμενο από ασφαλή χώρα καταγωγής έχει κριθεί ως αβάσιμη καθόσον, σύμφωνα με το άρθρο 32, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/32, η αποφαινόμενη αρχή έχει διαπιστώσει ότι ο αιτών δεν πληροί τις προϋποθέσεις για χορήγηση καθεστώτος διεθνούς προστασίας δυνάμει της οδηγίας 2011/95, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να θεωρήσουν, δυνάμει του άρθρου 32, παράγραφος 2, της οδηγίας 2013/32, μια τέτοια αίτηση ως προδήλως αβάσιμη, εφόσον λαμβάνει τον χαρακτηρισμό αυτόν στην εθνική νομοθεσία (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, σκέψη 49).

51 Εξάλλου, μία από τις συνέπειες για τον ενδιαφερόμενο του οποίου η αίτηση απορρίπτεται κατ' εφαρμογήν της έννοιας της ασφαλούς χώρας καταγωγής είναι ότι, αντιθέτως προς ό,τι προβλέπεται σε περίπτωση απλής απόρριψης, είναι δυνατόν να μην του επιτραπεί να παραμείνει στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση μέχρις ότου εκδικαστεί η προσφυγή την οποία έχει ασκήσει κατά της απόφασης που απέρριψε την αίτηση, όπως προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 46, παράγραφοι 5 και 6, της οδηγίας 2013/32 (αποφάσεις της 25ης Ιουλίου 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, σκέψη 27, και της 4ης Οκτωβρίου 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, σκέψη 50).

52 Κατά δεύτερον, πρέπει να σημειωθεί ότι, σε αντίθεση με τα άρθρα 36 και 37 της οδηγίας 2013/32, το άρθρο 38 της οδηγίας δεν αφορά την έννοια της «ασφαλούς χώρας καταγωγής» αλλά την έννοια της «ασφαλούς τρίτης χώρας». Εν προκειμένω, οι διαφορές των κύριων δικών αφορούν την εφαρμογή της έννοιας της «ασφαλούς χώρας καταγωγής» και μόνον. Ως εκ τούτου, παρέλκει να αποφανθεί το Δικαστήριο επί της ερμηνείας του άρθρου 38 της οδηγίας στις υπό κρίση υποθέσεις.

53 Κατά τρίτον, διαπιστώνεται ότι, στο δικαίωμα πραγματικής προσφυγής, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη, αντιστοιχεί η υποχρέωση την οποία επιβάλλει στα κράτη μέλη το άρθρο 46, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/32 να προβλέπουν υπέρ των αιτούντων διεθνή προστασία τέτοιο δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής, το περιεχόμενο του οποίου καθορίζεται από το άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας [πρβλ. αποφάσεις της 19ης Μαρτίου 2020, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa), C-564/18, EU:C:2020:218, σκέψη 60, και της 4ης Οκτωβρίου 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, σκέψη 85 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία]. Ως εκ τούτου, πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη και η τελευταία αυτή διάταξη, μολονότι το αιτούν δικαστήριο δεν τη μνημόνευσε στα ερωτήματά του.

*Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος των υπό κρίση αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως*

54 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα των υπό κρίση αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν τα άρθρα 36 και 37, καθώς και το άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32, ερμηνευόμενα υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη, έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται στον χαρακτηρισμό, εκ μέρους κράτους μέλους, τρίτων χωρών ως ασφαλών χωρών καταγωγής μέσω νομοθετικής πράξης.

55 Όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 48 της παρούσας αποφάσεως, τα άρθρα 36 και 37 της οδηγίας 2013/32 θεσπίζουν ειδικό καθεστώς εξέτασης στο οποίο τα κράτη μέλη μπορούν να υπαγάγουν τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας υπηκόων χωρών που έχουν χαρακτηρισθεί ως ασφαλείς χώρες καταγωγής.

56 Προς τον σκοπό αυτό, το άρθρο 37, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας διευκρινίζει ότι «[τ]α κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να θεσπίζουν νομοθεσία που προβλέπει, σύμφωνα με το παράρτημα Ι [της εν λόγω οδηγίας], τον εθνικό χαρακτηρισμό ασφαλών χωρών καταγωγής για την εξέταση αιτήσεων διεθνούς προστασίας». Όπως επισήμανε, κατ' ουσίαν, ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 36 των προτάσεών του, από τη σύγκριση των διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων της διατάξεως αυτής προκύπτει ότι ο όρος «νομοθεσία» πρέπει να ερμηνεύεται ευρέως ως δυνάμενος να περιλαμβάνει πράξεις νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής φύσεως.

57 Στο ίδιο πνεύμα, το Δικαστήριο έχει εξάλλου κρίνει ότι, προκειμένου να μπορούν να εφαρμόσουν το ειδικό καθεστώς εξέτασης και να καταφύγουν στο μαχητό τεκμήριο που καθιερώνεται από τους κανόνες της οδηγίας 2013/32 σχετικά με τις διαδικασίες που βασίζονται στην έννοια της ασφαλούς χώρας καταγωγής, τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν εφαρμόσει πλήρως τους εν λόγω κανόνες όσον αφορά τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που οφείλουν να θεσπίσουν (πρβλ. απόφαση της 25ας Ιουλίου 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, σκέψη 31).

58 Κατά πάγια νομολογία, οι διατάξεις των οδηγιών πρέπει να τίθενται σε εφαρμογή κατά τρόπο που να παράγει αναμφισβητήτως δεσμευτικά αποτελέσματα, με την εξειδίκευση, την ακρίβεια και τη σαφήνεια που απαιτούνται προκειμένου να ικανοποιείται η απαίτηση της ασφάλειας δικαίου [απόφαση της 3ης Σεπτεμβρίου 2020, Subdelegación del Gobierno en Barcelona (Επί μακρόν διαμένοντες), C-503/19 και C-592/19, EU:C:2020:629, σκέψη 35 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

59 Στο πλαίσιο αυτό, απόκειται σε κάθε κράτος μέλος να προβεί στον χαρακτηρισμό των ασφαλών χωρών καταγωγής σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 36 και 37 και στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2013/32, ήτοι, μεταξύ άλλων, με την κατάρτιση καταλόγου τρίτων χωρών σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στο παράρτημα Ι, με τη θέσπιση πρόσθετων κανόνων και διαδικασιών εφαρμογής, με την κοινοποίηση στην Επιτροπή του καταλόγου ασφαλών χωρών καταγωγής ή ακόμη με την περιοδική επανεξέτασή του (πρβλ. απόφαση της 25ας Ιουλίου 2018, A, C-404/17, EU:C:2018:588, σκέψη 28).

60 Τούτου λεχθέντος, ούτε οι διατάξεις αυτές ούτε, εξάλλου, καμία άλλη διάταξη της οδηγίας 2013/32 καθορίζουν την αρχή ή τις αρχές των κρατών μελών που θα πρέπει να είναι επιφορτισμένες με τον χαρακτηρισμό των ασφαλών χωρών καταγωγής σε εθνικό επίπεδο ούτε προσδιορίζουν την πρόσφορη προς τούτο νομική πράξη.

61 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι από το άρθρο 288, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ προκύπτει ότι τα κράτη μέλη, κατά τη μεταφορά οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, διαθέτουν περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά την επιλογή της μεθόδου και των μέσων εφαρμογής της. Επομένως, όσον αφορά την επιλογή των αρμόδιων αρχών και των πρόσφορων νομικών πράξεων για τον χαρακτηρισμό, σε εθνικό επίπεδο, των τρίτων χωρών ως ασφαλών χωρών καταγωγής, τίποτε δεν εμποδίζει να αποφασιστεί, σε ένα κράτος μέλος, να ανατεθεί στον εθνικό νομοθέτη η αρμοδιότητα χαρακτηρισμού των ασφαλών χωρών καταγωγής μέσω νομοθετικής πράξης.

62 Εντούτοις, αυτό το περιθώριο εκτιμήσεως των κρατών μελών κατά την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 36 και 37 της οδηγίας 2013/32 ουδόλως απαλλάσσει τα κράτη μέλη από την υποχρέωση να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν την πλήρη αποτελεσματικότητα της οδηγίας, σύμφωνα με τον επιδιωκόμενο από αυτή σκοπό (πρβλ. αποφάσεις της 10ης Απριλίου 1984, von Colson και Kamann, 14/83, EU:C:1984:153, σκέψη 15, και της 31ης Μαρτίου 2022, Lombard Lízing, C-472/20, EU:C:2022:242, σκέψη 35).

63 Ειδικότερα, το εν λόγω περιθώριο εκτιμήσεως δεν θίγει την υποχρέωση κάθε εθνικού δικαστηρίου να διασφαλίζει την πλήρη αποτελεσματικότητα των διατάξεων της οδηγίας 2013/32, αφήνοντας εν ανάγκη αυτεπαγγέλτως ανεφάρμοστη κάθε διάταξη της εθνικής νομοθεσίας, έστω και μεταγενέστερη, η οποία αντιβαίνει προς τις διατάξεις της οδηγίας που έχουν άμεσο αποτέλεσμα, χωρίς να υποχρεούται να ζητήσει ή να αναμείνει την προηγούμενη εξαφάνιση της επίμαχης διατάξεως της εθνικής νομοθεσίας είτε διά της νομοθετικής οδού είτε μέσω οποιασδήποτε άλλης συνταγματικής διαδικασίας (πρβλ. αποφάσεις της 9ης Μαρτίου 1978, Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, σκέψεις 21 και 24, καθώς και της 28ης Ιανουαρίου 2025, ASG 2, C-253/23, EU:C:2025:40, σκέψη 90 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

64 Εξάλλου, μολονότι, ελλείψει σχετικής ρύθμισης της Ένωσης, εναπόκειται στην εσωτερική έννομη τάξη, βάσει της αρχής της δικονομικής αυτονομίας των κρατών μελών και υπό την επιφύλαξη της τήρησης των αρχών της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας, να θεσπίσει τους διαδικαστικούς κανόνες όσον αφορά τα ένδικα βοηθήματα τα οποία αποσκοπούν στη διασφάλιση των ατομικών δικαιωμάτων που απορρέουν από την έννομη τάξη της Ένωσης, τα κράτη μέλη φέρουν πάντως την ευθύνη να διασφαλίζουν, σε κάθε περίπτωση, τον σεβασμό του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας των εν λόγω δικαιωμάτων, όπως αυτό κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη, του περιεχομένου του εν λόγω δικαιώματος διευκρινιζομένου, εν προκειμένω, στο άρθρο 46 της οδηγίας 2013/32 (πρβλ. απόφαση της 3ης Ιουλίου 2025, Al Nasiria, C-610/23, EU:C:2025:514, σκέψη 51 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

65 Επομένως, η επιλογή, από κράτος μέλος, της αρμόδιας αρχής και της νομικής πράξης με την οποία θα χωρήσει, σε εθνικό επίπεδο, ο χαρακτηρισμός ασφαλών χωρών καταγωγής, σύμφωνα με τα άρθρα 36 και 37 της οδηγίας 2013/32, δεν μπορεί να επηρεάσει τις υποχρεώσεις που υπέχει το κράτος μέλος κατ' εφαρμογήν της οδηγίας. Συνακόλουθα, εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος, μεταξύ άλλων, να διασφαλίζει τον σεβασμό του δικαιώματος πραγματικής δικαστικής προσφυγής το οποίο αναγνωρίζει το άρθρο 46, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας στους αιτούντες διεθνή προστασία κατά των αποφάσεων επί των αιτήσεών τους και του οποίου το περιεχόμενο ορίζεται στο άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας.

66 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη, σε περίπτωση που εθνικό δικαστήριο επιλαμβάνεται προσφυγής ασκηθείσας κατά απόφασης που αφορά αίτηση διεθνούς προστασίας η οποία εξετάστηκε στο πλαίσιο του ειδικού καθεστώτος που εφαρμόζεται στις αιτήσεις προσώπων προερχόμενων από τρίτες χώρες οι οποίες χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 37 της οδηγίας αυτής, ως ασφαλείς χώρες καταγωγής, το δικαστήριο αυτό οφείλει, στο πλαίσιο της πλήρους και ex nunc εξέτασης την οποία επιβάλλει το εν λόγω άρθρο 46, παράγραφος 3, να εξετάσει, βάσει των στοιχείων της δικογραφίας καθώς και βάσει των στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση του κατά τη διάρκεια της ενώπιόν του διαδικασίας, την ενδεχόμενη μη τήρηση των ουσιαστικών προϋποθέσεων για τον ως άνω χαρακτηρισμό τις οποίες προβλέπει το παράρτημα I της εν λόγω οδηγίας (πρβλ. απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, σκέψη 98).

67 Ως εκ τούτου, και λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 62 και 63 της παρούσας απόφασης, το γεγονός ότι ένα κράτος μέλος επέλεξε να προβεί στον χαρακτηρισμό των ασφαλών χωρών καταγωγής μέσω νομοθετικής πράξης δεν μπορεί να εμποδίσει το εθνικό δικαστήριο που επελήφθη της διαφοράς υπό τις προϋποθέσεις που εκτίθενται στην προηγούμενη

σκέψη της απόφασης αυτής να ελέγξει, έστω και παρεμπιπτόντως, αν ο χαρακτηρισμός της επίμαχης τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής πληροί τις ουσιαστικές προϋποθέσεις ενός τέτοιου χαρακτηρισμού, τις οποίες προβλέπει το παράρτημα I της οδηγίας 2013/32.

68 Υπό το πρίσμα των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο ερώτημα των υπό κρίση αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 36 και 37 καθώς και το άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32, ερμηνευόμενα υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη, έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται στον χαρακτηρισμό, εκ μέρους κράτους μέλους, τρίτων χωρών ως ασφαλών χωρών καταγωγής μέσω νομοθετικής πράξης, υπό την προϋπόθεση ότι ο χαρακτηρισμός αυτός μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο δικαστικού ελέγχου, όσον αφορά την τήρηση των ουσιαστικών προϋποθέσεων ενός τέτοιου χαρακτηρισμού τις οποίες προβλέπει το παράρτημα I της οδηγίας, από κάθε εθνικό δικαστήριο που επιλαμβάνεται προσφυγής κατά απόφασης επί αίτησης διεθνούς προστασίας η οποία εξετάσθηκε στο πλαίσιο του ειδικού καθεστώτος που εφαρμόζεται στις αιτήσεις που υποβάλλονται από πρόσωπα προερχόμενα από τρίτες χώρες χαρακτηριζόμενες ως ασφαλείς χώρες καταγωγής.

*Επί του δευτέρου και του τρίτου ερωτήματος των υπό κρίση αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως*

69 Με το δεύτερο και το τρίτο ερώτημα των υπό κρίση αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν τα άρθρα 36 και 37 καθώς και το άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32, ερμηνευόμενα υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη, έχουν την έννοια ότι, αφενός, το κράτος μέλος που χαρακτηρίζει τρίτη χώρα ως ασφαλή χώρα καταγωγής πρέπει να καθιστά προσβάσιμες τις πηγές πληροφοριών, κατά την έννοια του άρθρου 37, παράγραφος 3, της οδηγίας, στις οποίες στηρίζεται ο εν λόγω χαρακτηρισμός και, αφετέρου, το εθνικό δικαστήριο που επιλαμβάνεται προσφυγής κατά αποφάσεως επί αιτήσεως διεθνούς προστασίας εξετασθείσας στο πλαίσιο του ειδικού καθεστώτος εξέτασης το οποίο τυγχάνει εφαρμογής επί των αιτήσεων που υποβάλλονται από πρόσωπα προερχόμενα από τρίτες χώρες που έχουν χαρακτηρισθεί ως ασφαλείς χώρες καταγωγής μπορεί, όταν ελέγχει κατά πόσον ο χαρακτηρισμός αυτός πληροί τις ουσιαστικές προϋποθέσεις ενός τέτοιου χαρακτηρισμού τις οποίες προβλέπει το παράρτημα I της οδηγίας, να λάβει υπόψη τις πληροφορίες τις οποίες έχει συλλέξει το ίδιο.

70 Το άρθρο 37, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη, όταν αποφασίζουν κατά πόσον μια τρίτη χώρα είναι ασφαλής χώρα καταγωγής, βασίζονται σε σειρά πηγών πληροφοριών, περιλαμβανομένων ειδικότερα πληροφοριών από άλλα κράτη μέλη, τον EUAA, που διαδέχθηκε την ΕΥΥΑ, τον UNHCR, το Συμβούλιο της Ευρώπης και άλλους σχετικούς διεθνείς οργανισμούς.

71 Είναι αληθές ότι ούτε η διάταξη αυτή ούτε κάποια άλλη διάταξη της οδηγίας 2013/32 διευκρινίζει ρητώς ότι η εθνική αρχή που προβαίνει στον χαρακτηρισμό, σε εθνικό επίπεδο, των ασφαλών χωρών καταγωγής οφείλει να καθιστά προσβάσιμες τις πηγές πληροφοριών βάσει των οποίων προέβη στον εν λόγω χαρακτηρισμό.

72 Γεγονός εντούτοις παραμένει, κατά πρώτον, ότι ο χαρακτηρισμός από κράτος μέλος τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής καθιστά εφαρμοστέο στους αιτούντες που κατάγονται από τη χώρα αυτή το ειδικό καθεστώς εξέτασης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Ειδικότερα, το καθεστώς αυτό, το οποίο εκτίθεται στις σκέψεις 48 έως 51 της παρούσας αποφάσεως, παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να επιταχύνουν τη διαδικασία εξετάσεως των εν λόγω αιτήσεων και στηρίζεται σε μια μορφή μαχητού τεκμηρίου επαρκούς προστασίας στη χώρα καταγωγής, το

οποίο μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 36, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/32, να ανατραπεί από τον αιτούντα εφόσον αυτός προβάλλει σοβαρούς λόγους σχετικούς με τις συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες ευρίσκεται.

73 Όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 55 των προτάσεών του, η δυνατότητα του αιτούντος να ανατρέψει το τεκμήριο αυτό προϋποθέτει, προκειμένου να είναι αποτελεσματική, να έχει δοθεί στον αιτούντα δυνατότητα να γνωρίζει τους λόγους για τους οποίους τεκμαίρεται ότι η χώρα καταγωγής του είναι ασφαλής. Ως εκ τούτου, ο εν λόγω αιτών πρέπει, στο πλαίσιο αυτό, να έχει πρόσβαση στις πηγές πληροφοριών βάσει των οποίων η χώρα καταγωγής του χαρακτηρίστηκε ως ασφαλής χώρα καταγωγής.

74 Κατά δεύτερον, επισημαίνεται ότι, δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2013/32, σε συνδυασμό με το άρθρο 10, παράγραφος 3, στοιχείο β′, της οδηγίας, οι αιτούντες διεθνή προστασία έχουν, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης, πρόσβαση στις ακριβείς και επικαιροποιημένες πληροφορίες που συλλέγουν τα κράτη μέλη από διάφορες πηγές, όπως είναι ο EUAA και ο UNHCR, καθώς και οι αρμόδιοι για τα ανθρώπινα δικαιώματα διεθνείς οργανισμοί, σχετικά με τη γενική κατάσταση στις χώρες καταγωγής τους. Ομοίως, από το άρθρο 10, παράγραφος 4, της εν λόγω οδηγίας προκύπτει ότι τα εθνικά δικαστήρια έχουν επίσης πρόσβαση στις γενικές πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

75 Πρόκειται, όμως, για πηγές πληροφοριών ανάλογες με εκείνες στις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να στηριχθούν, σύμφωνα με το άρθρο 37, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32, για να χαρακτηρίσουν τρίτη χώρα ως ασφαλή χώρα καταγωγής.

76 Κατά τρίτον, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 46, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/32 αναγνωρίζει στους αιτούντες διεθνή προστασία δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά των αποφάσεων που αφορούν την αίτησή τους. Το άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας καθορίζει το περιεχόμενο του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής, διευκρινίζοντας ότι τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από την οδηγία μεριμνούν ώστε το δικαστήριο ενώπιον του οποίου προσβάλλεται η απόφαση επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας να πραγματοποιεί «πλήρη και ex nunc εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων, ιδίως, κατά περίπτωση, εξέταση των αναγκών διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την οδηγία [2011/95]» (πρβλ. απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, σκέψη 85 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

77 Επιπλέον, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της προσφυγής του άρθρου 46 της οδηγίας 2013/32 πρέπει να καθορίζονται τηρουμένου του άρθρου 47 του Χάρτη, το οποίο αποτελεί επιβεβαίωση της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας. Το δε άρθρο 47 του Χάρτη είναι αυτοτελές και δεν χρειάζεται να εξειδικεύεται με διατάξεις του δικαίου της Ένωσης ή του εθνικού δικαίου προκειμένου να απονείμει στους ιδιώτες δικαίωμα δυνάμενο να προβληθεί αυτό καθεαυτό. Δεν είναι επομένως δυνατόν να μην ισχύει το ίδιο και ως προς το άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας αυτής, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, σκέψη 86 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

78 Υπό το πρίσμα αυτό, πρώτον, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου τον οποίο κατοχυρώνει το άρθρο 47 του Χάρτη, υπό το πρίσμα του οποίου πρέπει να ερμηνευθεί το άρθρο 46 της οδηγίας 2013/32, επιβάλλει, αφενός, να είναι ο

ενδιαφερόμενος σε θέση να γνωρίζει τους λόγους στους οποίους στηρίζεται η διοικητική απόφαση που τον αφορά, είτε επειδή έχει διαβάσει την ίδια την απόφαση είτε επειδή του έχουν γνωστοποιηθεί οι λόγοι αυτοί κατόπιν αιτήσεώς του, προκειμένου να του παρασχεθεί η δυνατότητα να υπερασπιστεί τα δικαιώματά του υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες και να αποφασίσει, έχοντας γνώση όλων των στοιχείων, αν είναι πρόσφορο να προσφύγει στον αρμόδιο δικαστή. Αφετέρου, ο αρμόδιος δικαστής πρέπει να έχει την εξουσία να απαιτήσει από την οικεία αρχή να γνωστοποιήσει τους λόγους αυτούς, προκειμένου να είναι πλήρως σε θέση να ασκήσει τον έλεγχο νομιμότητας της επίμαχης εθνικής αποφάσεως (αποφάσεις της 4ης Ιουνίου 2013, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, σκέψη 53, και της 29ης Ιουλίου 2024, protectus, C-185/23, EU:C:2024:657, σκέψη 79 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

79 Όταν όμως, όπως στις διαφορές των κύριων δικών, μια αίτηση διεθνούς προστασίας απορρίπτεται ως προδήλως αβάσιμη για τον λόγο ότι ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής, κατά την έννοια των άρθρων 36 και 37 της οδηγίας 2013/32, σε συνδυασμό με το παράρτημά της Ι, ο λόγος αυτός απορρίψεως συμπίπτει, κατ' ουσίαν, με τους λόγους στους οποίους στηρίζεται το τεκμήριο επαρκούς προστασίας που συνεπάγεται ο χαρακτηρισμός της οικείας χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής.

80 Επομένως, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 78 της παρούσας αποφάσεως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η αποτελεσματικότητα της δικαστικής προστασίας απαιτεί τόσο ο ενδιαφερόμενος αιτών όσο και το επιληφθέν δικαστήριο να μπορούν όχι μόνο να γνωρίζουν τους λόγους μιας τέτοιας απόρριψης, αλλά και να έχουν πρόσβαση στις πηγές πληροφοριών βάσει των οποίων χαρακτηρίστηκε η επίμαχη τρίτη χώρα ως ασφαλής χώρα καταγωγής.

81 Δεύτερον, όσον αφορά το περιεχόμενο του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής, όπως το περιεχόμενο αυτό ορίζεται στο άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η φράση «μεριμνούν ώστε η πραγματική προσφυγή να εξασφαλίζει πλήρη και ex nunc εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων» έχει την έννοια ότι, βάσει της διάταξης αυτής, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διαμορφώνουν την εθνική τους νομοθεσία κατά τρόπον ώστε η εξέταση των εν λόγω προσφυγών να περιλαμβάνει τον δικαστικό έλεγχο του συνόλου των πραγματικών και νομικών ζητημάτων που παρέχουν στον δικαστή τη δυνατότητα να προβεί στην εκτίμηση της υπόθεσης βάσει επικαιροποιημένων στοιχείων (αποφάσεις της 25ης Ιουλίου 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, σκέψη 110, και της 4ης Οκτωβρίου 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, σκέψη 87).

82 Στο πλαίσιο αυτό, κατ' αρχάς, ο όρος «ex nunc» αναδεικνύει την υποχρέωση του δικαστή, κατά την εκτίμηση που πραγματοποιεί, να λαμβάνει υπόψη τυχόν νέα στοιχεία τα οποία έχουν προκύψει μετά την έκδοση της απόφασης κατά της οποίας βάλλει η προσφυγή (αποφάσεις της 25ης Ιουλίου 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, σκέψη 111· της 29ης Ιουλίου 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, σκέψη 52, και της 4ης Οκτωβρίου 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, σκέψη 88).

83 Εν συνεχεία, ο επιθετικός προσδιορισμός «πλήρης» που παρατίθεται στο άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32 επιβεβαιώνει ότι ο δικαστής οφείλει να εξετάζει τόσο τα στοιχεία που έλαβε ή θα έπρεπε να είχε λάβει υπόψη η αποφαινόμενη αρχή όσο και τα στοιχεία που ανέκυψαν μετά την έκδοση της απόφασης της εν λόγω αρχής (αποφάσεις της 25ης Ιουλίου 2018,

AlhetoAlheto, C-585/16, EU:C:2018:584, σκέψη 113· της 29ης Ιουλίου 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, σκέψη 52, και της 4ης Οκτωβρίου 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, σκέψη 89).

84 Τέλος, με την έκφραση «κατά περίπτωση» που περιλαμβάνεται στο χωρίο «ιδίως, κατά περίπτωση, εξέταση των αναγκών διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την οδηγία [2011/95]» καθίσταται εμφανές ότι η πλήρης και ex nunc εξέταση την οποία οφείλει να διεξαγάγει ο δικαστής δεν χρειάζεται οπωσδήποτε να αφορά την επί της ουσίας εξέταση των αναγκών διεθνούς προστασίας και ότι μπορεί συνεπώς να αφορά τις διαδικαστικές πτυχές μιας αίτησης διεθνούς προστασίας, στις οποίες συγκαταλέγεται ο χαρακτηρισμός τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής (πρβλ. απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, σκέψεις 90 και 91 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

85 Όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου που μνημονεύεται στη σκέψη 66 της παρούσας αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη, όταν εθνικό δικαστήριο επιλαμβάνεται προσφυγής κατά αποφάσεως επί αιτήσεως διεθνούς προστασίας εξετασθείσας στο πλαίσιο του ειδικού καθεστώτος εξετάσεως που μνημονεύεται στη σκέψη 48 της παρούσας αποφάσεως, το δικαστήριο αυτό οφείλει, στο πλαίσιο της πλήρους και ex nunc εξετάσεως που επιβάλλει το άρθρο 46, παράγραφος 3, να εξετάσει, βάσει των στοιχείων της δικογραφίας καθώς και βάσει των στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση του κατά την ενώπιόν του διαδικασία, ενδεχόμενη μη τήρηση των ουσιαστικών προϋποθέσεων ενός τέτοιου χαρακτηρισμού, τις οποίες προβλέπει το παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας.

86 Η δε αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου της τηρήσεως των ουσιαστικών προϋποθέσεων που προβλέπει το παράρτημα Ι της οδηγίας 2013/32 προϋποθέτει ότι το επιληφθέν δικαστήριο μπορεί να έχει πρόσβαση στις πηγές πληροφοριών βάσει των οποίων η αρμόδια εθνική αρχή προέβη στον χαρακτηρισμό της επίμαχης τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής. Η απαίτηση περί αποτελεσματικότητας προϋποθέτει επίσης να μπορεί το επιληφθέν δικαστήριο να ελέγξει κατά πόσον ο χαρακτηρισμός αυτός πληροί τις ουσιαστικές προϋποθέσεις του παραρτήματος Ι της εν λόγω οδηγίας, λαμβάνοντας υπόψη άλλες πληροφορίες τις οποίες έχει ενδεχομένως συλλέξει το ίδιο, είτε αυτές προέρχονται από δημόσιες πηγές είτε από πηγές τις οποίες το δικαστήριο ζήτησε να προσκομίσει ένας από τους διαδίκους της ενώπιόν του διαφοράς, υπό την προϋπόθεση, αφενός, ότι το δικαστήριο έχει βεβαιωθεί για την αξιοπιστία των πληροφοριών αυτών και, αφετέρου, ότι, σύμφωνα με την αρχή της κατ' αντιμωλίαν συζητήσεως, οι διάδικοι έχουν την ευκαιρία να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί των πληροφοριών αυτών.

87 Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη υποχρεούνται, δυνάμει του άρθρου 46, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32, να διαμορφώνουν το εθνικό τους δίκαιο κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται επαρκής και κατάλληλη πρόσβαση στις πηγές πληροφοριών στις οποίες στηρίχθηκαν για τον χαρακτηρισμό ασφαλών χωρών καταγωγής. Η πρόσβαση αυτή πρέπει να παρέχει στον αιτούντα διεθνή προστασία που προέρχεται από τέτοια χώρα και στο εθνικό δικαστήριο που επιλαμβάνεται προσφυγής κατά αποφάσεως επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας τη δυνατότητα να λάβουν λυσιτελώς γνώση των εν λόγω πηγών πληροφοριών σύμφωνα με τη νομολογία που υπομνήσθηκε στη σκέψη 78 της παρούσας αποφάσεως.

88 Κατόπιν του συνόλου των προεκτεθέντων, στο δεύτερο και στο τρίτο ερώτημα των υπό κρίση αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 36 και 37 καθώς και το άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32, ερμηνευόμενα υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη, έχουν την έννοια ότι:

– το κράτος μέλος που χαρακτηρίζει τρίτη χώρα ως ασφαλή χώρα καταγωγής πρέπει να διασφαλίζει επαρκή και κατάλληλη πρόσβαση στις πηγές πληροφοριών, κατά την έννοια του άρθρου 37, παράγραφος 3, της οδηγίας, στις οποίες στηρίζεται ο εν λόγω χαρακτηρισμός, η οποία πρόσβαση πρέπει, αφενός, να παρέχει στον ενδιαφερόμενο αιτούντα διεθνή προστασία που κατάγεται από τη συγκεκριμένη τρίτη χώρα τη δυνατότητα να υπερασπίζεται τα δικαιώματά του υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες και να αποφασίζει, έχοντας πλήρη γνώση όλων των στοιχείων, αν είναι σκόπιμο να προσφύγει στο αρμόδιο δικαστήριο και, αφετέρου, να παρέχει στο δικαστήριο αυτό τη δυνατότητα να ασκήσει τον έλεγχο αποφάσεως επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας·

– το εθνικό δικαστήριο που επιλαμβάνεται προσφυγής κατά αποφάσεως επί αιτήσεως διεθνούς προστασίας εξετασθείσας στο πλαίσιο του ειδικού καθεστώτος εξέτασης το οποίο τυγχάνει εφαρμογής επί των αιτήσεων που υποβάλλονται από πρόσωπα προερχόμενα από τρίτες χώρες που έχουν χαρακτηρισθεί ως ασφαλείς χώρες καταγωγής μπορεί, όταν ελέγχει, έστω και παρεμπιπτόντως, κατά πόσον ο χαρακτηρισμός αυτός πληροί τις ουσιαστικές προϋποθέσεις ενός τέτοιου χαρακτηρισμού τις οποίες προβλέπει το παράρτημα I της εν λόγω οδηγίας, να λάβει υπόψη τις πληροφορίες τις οποίες έχει συλλέξει το ίδιο, υπό την προϋπόθεση, αφενός, να βεβαιωθεί για την αξιοπιστία των πληροφοριών αυτών και, αφετέρου, να διασφαλίσει στους διαδίκους την τήρηση της αρχής της κατ' αντιμωλίαν συζητήσεως.

*Επί του τετάρτου ερωτήματος των υπό κρίση αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως*

89 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι το τέταρτο ερώτημα των υπό κρίση αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως δεν αφορά τον έλεγχο στον οποίο οφείλει να προβεί το αιτούν δικαστήριο ως προς την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 36, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/32, το οποίο προβλέπει την ανατροπή του τεκμηρίου επαρκούς προστασίας στη χώρα καταγωγής όταν ο αιτών επικαλείται σοβαρούς λόγους σχετικούς με τις συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες ευρίσκεται. Το εν λόγω ερώτημα αφορά αποκλειστικώς τον έλεγχο που πρέπει να διενεργήσει το δικαστήριο αυτό όσον αφορά τον χαρακτηρισμό, αυτόν καθεαυτόν, της τρίτης χώρας καταγωγής του αιτούντος ως ασφαλούς χώρας καταγωγής, σύμφωνα με το άρθρο 37 της οδηγίας.

90 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με το τέταρτο ερώτημα των υπό κρίση αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 37 της οδηγίας 2013/32, σε συνδυασμό με το παράρτημα I της οδηγίας, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται στο να χαρακτηρίζει κράτος μέλος ως ασφαλή χώρα καταγωγής τρίτη χώρα η οποία δεν πληροί, για ορισμένες κατηγορίες προσώπων, τις ουσιαστικές προϋποθέσεις ενός τέτοιου χαρακτηρισμού τις οποίες προβλέπει το παράρτημα I της εν λόγω οδηγίας.

91 Κατά πάγια νομολογία, για την ερμηνεία διάταξης του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη το γράμμα της, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος [αποφάσεις της 17ης Νοεμβρίου 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, σκέψη 12, και της 6ης Ιουλίου 2023, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Πρόσφυγας που έχει διαπράξει σοβαρό έγκλημα), C-8/22, EU:C:2023:542, σκέψη 29].

92 Όσον αφορά, κατά πρώτον, το γράμμα του άρθρου 37 της οδηγίας 2013/32, το οποίο, σύμφωνα με τον τίτλο του, αφορά τον εθνικό χαρακτηρισμό τρίτων χωρών ως ασφαλών χωρών καταγωγής, στο άρθρο αυτό γίνεται επανειλημμένη μνεία των όρων «χώρα» και «τρίτη χώρα». Από κανένα στοιχείο του γράμματος της διατάξεως αυτής δεν προκύπτει ότι, για τους σκοπούς του εν λόγω χαρακτηρισμού, οι ως άνω όροι μπορούν να νοούνται υπό την έννοια ότι αφορούν μόνον ένα τμήμα, ενδεχομένως το μεγαλύτερο, του πληθυσμού της οικείας τρίτης χώρας, αποκλειομένου άλλου τμήματος του πληθυσμού αυτού ή ορισμένων κατηγοριών προσώπων.

93 Όσον αφορά, κατά δεύτερον, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 37 της οδηγίας 2013/32, πρώτον, από το εν λόγω άρθρο προκύπτει ότι τα κράτη μέλη δύνανται να προβαίνουν σε χαρακτηρισμό ασφαλών χωρών καταγωγής σύμφωνα με το παράρτημα Ι της οδηγίας. Όπως, όμως, και το γράμμα του εν λόγω άρθρου, τα κριτήρια του παραρτήματος αυτού δεν παρέχουν καμία ένδειξη ότι τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να χαρακτηρίσουν τρίτη χώρα ως ασφαλή χώρα καταγωγής, ενώ, για ορισμένες κατηγορίες προσώπων του πληθυσμού της χώρας αυτής, δεν πληρούνται τα ουσιαστικά κριτήρια που προβλέπει το παράρτημα Ι.

94 Αντιθέτως, κατά το εν λόγω παράρτημα, ο χαρακτηρισμός μιας τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής εξαρτάται από τη δυνατότητα να καταδειχθεί σαφώς ότι «γενικά» και «μόνιμα» στη χώρα αυτή δεν υφίσταται δίωξη ούτε υφίστανται βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία ούτε απειλή που προκύπτει από τη χρήση αδιάκριτης βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύγκρουσης.

95 Συναφώς, είναι αληθές ότι οι αποδόσεις του παραρτήματος Ι της οδηγίας 2013/32 στις διάφορες γλώσσες διαφέρουν. Συγκεκριμένα, μόνον η απόδοση του παραρτήματος αυτού στη γαλλική γλώσσα αναφέρει το επίρρημα «uniformément» (ενιαία). Οι λοιπές γλωσσικές αποδόσεις του εν λόγω παραρτήματος, όπως οι αποδόσεις στη βουλγαρική («за всеки отделен случай»), στην ισπανική («sistemática»), στην τσεχική («soustavně»), στη δανική («til stadighed»), στη γερμανική («durchgängig»), στην εσθονική («järjekindlat»), στην ελληνική («μόνιμα»), στην αγγλική («consistently»), στην κροατική («trajno»), στην ιταλική («costantemente»), στη λεττονική («konsekventi»), στη λιθουανική («sistemingai»), στην ουγγρική («következetesen»), στη μαλτέζικη («konsistentement»), στην ολλανδική («duurzame»), στην πολωνική («konsekwentnie»), στην πορτογαλική («sistemático»), στη ρουμανική («consecvent»), στη σλοβακική («sústavne»), στη σλοβενική («redno»), στη φινλανδική («jatkuvasti») και στη σουηδική γλώσσα («genomgående») αντιστοιχούν σε εκφράσεις όπως «σταθερά», «συστηματικά», «διαρκώς», «συνεχώς» ή «συνεκτικώς».

96 Ωστόσο, πέραν των ως άνω σημασιολογικών διαφορών, οι όροι αυτοί παραπέμπουν όλοι σε μια έννοια «αμετάβλητου». Κατά συνέπεια και ελλείψει οποιασδήποτε περιεχόμενης στο άρθρο 37 ή στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2013/32 αναφοράς σε τμήμα του πληθυσμού της οικείας τρίτης χώρας, οι όροι αυτοί υποδηλώνουν ότι οι προϋποθέσεις του παραρτήματος αυτού πρέπει να πληρούνται σε σχέση με το σύνολο του πληθυσμού της οικείας τρίτης χώρας, προκειμένου η χώρα αυτή να μπορεί να χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής. Εκφράζουν, επομένως, την επιλογή του νομοθέτη της Ένωσης να εξαρτήσει τον χαρακτηρισμό μιας ασφαλούς χώρας καταγωγής από την προϋπόθεση να είναι η τρίτη χώρα, γενικά, ασφαλής για το σύνολο του πληθυσμού της και όχι για ένα τμήμα μόνον αυτού.

97 Κατά τα λοιπά, ακόμη και σε μια χώρα γενικά ασφαλή για ολόκληρο τον πληθυσμό της, δεν υπάρχει καμία απόλυτη εγγύηση ασφάλειας για κάθε άτομο. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο ο νομοθέτης της Ένωσης προέβλεψε, στο άρθρο 36, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/32, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα των αιτιολογικών σκέψεων 40 και 42 της οδηγίας, τη δυνατότητα

κάθε αιτούντος διεθνή προστασία που κατάγεται από χώρα χαρακτηριζόμενη ως ασφαλή χώρα καταγωγής να ανατρέψει το μαχητό τεκμήριο επαρκούς προστασίας προβάλλοντας σοβαρούς λόγους σχετικούς με τις συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες ευρίσκεται.

98 Δεύτερον, όσον αφορά το επιχείρημα που αντλείται από το άρθρο 24 της οδηγίας 2013/32, επισημαίνεται ότι το άρθρο αυτό, το οποίο, σύμφωνα με τον τίτλο του, αφορά τους «[α]τούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων», δεν έχει καμία σχέση με τον χαρακτηρισμό τρίτης χώρας ως «ασφαλούς χώρας καταγωγής», κατά την έννοια του άρθρου 37 και του παραρτήματος Ι της οδηγίας.

99 Τρίτον, όπως εκτέθηκε στις σκέψεις 48 έως 51 της παρούσας απόφασης, ο χαρακτηρισμός τρίτων χωρών ως ασφαλών χωρών καταγωγής, στον οποίο προβαίνει κράτος μέλος, παρέχει τη δυνατότητα να υπαχθούν οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας προσώπων προερχόμενων από τις εν λόγω τρίτες χώρες σε ειδικό καθεστώς εξέτασης το οποίο έχει τον χαρακτήρα παρέκκλισης.

100 Συναφώς, το να ερμηνεύεται το άρθρο 37 της οδηγίας 2013/32 υπό την έννοια ότι επιτρέπει να χαρακτηρίζεται τρίτη χώρα ως ασφαλής χώρα καταγωγής, μολονότι, για ορισμένες κατηγορίες προσώπων, η χώρα αυτή δεν πληροί τις ουσιαστικές προϋποθέσεις που προβλέπει το παράρτημα Ι της οδηγίας, θα είχε ως αποτέλεσμα τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του εν λόγω ειδικού καθεστώτος εξέτασης. Δεδομένου ότι μια τέτοια ερμηνεία δεν βρίσκει κανένα έρεισμα στο γράμμα του άρθρου 37 ούτε, γενικότερα, στην εν λόγω οδηγία, τυχόν αναγνώριση της εν λόγω δυνατότητας δεν θα λάμβανε υπόψη ότι οι εισάγουσες παρέκκλιση διατάξεις πρέπει να ερμηνεύονται στενά [πρβλ. αποφάσεις της 5ης Μαρτίου 2015, Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, C-502/13, EU:C:2015:143, σκέψη 61, και της 8ης Φεβρουαρίου 2024, Bundesrepublik Deutschland (Παραδεκτό μεταγενέστερης αίτησης), C-216/22, EU:C:2024:122, σκέψη 35 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

101 Όσον αφορά, κατά τρίτον, τους σκοπούς της οδηγίας 2013/32, πρέπει να υπομνησθεί ότι η οδηγία αυτή, πέραν του ότι υπηρετεί τον γενικό σκοπό της θέσπισης κοινών διαδικαστικών κανόνων, σκοπεί ειδικότερα, όπως προκύπτει, μεταξύ άλλων, από την αιτιολογική της σκέψη 18, στην εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας «το συντομότερο δυνατό, με την επιφύλαξη της διεξαγωγής κατάλληλης και πλήρους εξέτασης» (απόφαση της 25ης Ιουλίου 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, σκέψη 109, και της 4ης Οκτωβρίου 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, σκέψη 78).

102 Υπό το πρίσμα αυτό, η αιτιολογική σκέψη 20 της εν λόγω οδηγίας αναφέρει ότι σε αυστηρά καθορισμένες περιστάσεις, όταν, μεταξύ άλλων, η αίτηση είναι πιθανώς αβάσιμη, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να επιταχύνουν τη διαδικασία εξέτασης, ιδίως με την πρόβλεψη μικρότερων αλλά εύλογων προθεσμιών για ορισμένα διαδικαστικά βήματα, με την επιφύλαξη διεξαγωγής επαρκούς και πλήρους εξέτασης και εφόσον ο αιτών έχει πραγματικά πρόσβαση σε βασικές αρχές και εγγυήσεις που προβλέπει η οδηγία (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, σκέψη 79).

103 Για τον λόγο αυτόν, όπως εκτέθηκε στις σκέψεις 48 έως 51 της παρούσας απόφασης, ένα κράτος μέλος μπορεί να υπαγάγει τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας που υποβάλλουν πρόσωπα προερχόμενα από τρίτη χώρα την οποία το εν λόγω κράτος μέλος έχει χαρακτηρίσει ως ασφαλή χώρα καταγωγής σε ειδικό καθεστώς εξέτασης, στο πλαίσιο του οποίου είναι δυνατόν, μεταξύ

άλλων, να επιταχυνθεί η διαδικασία εξέτασης των αιτήσεων (πρβλ. απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, σκέψη 80).

104 Στο μέτρο που, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 101 της παρούσας απόφασης, με την οδηγία 2013/32 ο νομοθέτης της Ένωσης επιδιώκει να διασφαλίσει την ταχεία και συγχρόνως εξαντλητική εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, εναπόκειται στον νομοθέτη αυτόν, στο πλαίσιο της άσκησης της εξουσίας εκτιμήσεως την οποία διαθέτει σε σχέση με τη θέσπιση κοινών διαδικασιών χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, να σταθμίσει τους δύο αυτούς σκοπούς κατά τον καθορισμό των προϋποθέσεων υπό τις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να χαρακτηρίζουν μια τρίτη χώρα ως ασφαλή χώρα καταγωγής (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, σκέψη 81).

105 Επομένως, το γεγονός ότι, στο πλαίσιο της οδηγίας αυτής, ο νομοθέτης της Ένωσης δεν προέβλεψε την ευχέρεια των κρατών μελών να εξαιρούν κατηγορίες προσώπων από τον εν λόγω χαρακτηρισμό αντικατοπτρίζει την ως άνω στάθμιση και την επιλογή του νομοθέτη να προκρίνει την εξαντλητική εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας των προσώπων των οποίων η χώρα καταγωγής δεν πληροί, ως προς το σύνολο του πληθυσμού της, τις ουσιαστικές προϋποθέσεις του παραρτήματος Ι της εν λόγω οδηγίας.

106 Έστω και αν το άρθρο 61, παράγραφος 2, του κανονισμού 2024/1348, το άρθρο 78 του οποίου καταργεί την οδηγία 2013/32 από 12ης Ιουνίου 2026, εισάγει την εν λόγω ευχέρεια, προβλέποντας ότι ο χαρακτηρισμός τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο μπορεί να γίνει με εξαιρέσεις για σαφώς αναγνωρίσιμες κατηγορίες προσώπων, πρόκειται για το προνόμιο του νομοθέτη της Ένωσης να αναθεωρήσει την ως άνω επιλογή, προβαίνοντας σε νέα στάθμιση των εμπλεκόμενων συμφερόντων.

107 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι εναπόκειται στον νομοθέτη της Ένωσης να επιλέξει την ημερομηνία από την οποία θα αρχίσει να εφαρμόζεται μια νέα διάταξη, όπως το άρθρο 61, παράγραφος 2, του κανονισμού 2024/1348, επιλογή στην οποία προέβη με το άρθρο 79, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού αυτού. Επιπλέον, ο νομοθέτης της Ένωσης έχει την ευχέρεια να επανεξετάσει την επιλογή αυτή, τροποποιώντας την τελευταία αυτή διάταξη, πράγμα το οποίο εξάλλου πρότεινε η Επιτροπή. Συγκεκριμένα, η πρόταση της Επιτροπής, της 16ης Απριλίου 2025, για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού 2024/1348 [COM(2025) 186 final], προβλέπει στο άρθρο 1, παράγραφος 2, την τροποποίηση του άρθρου 79, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 2024/1348 προκειμένου να επισπευσθεί η εφαρμογή, μεταξύ άλλων, του άρθρου 61, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού.

108 Ως εκ τούτου, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων που υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 66 και 85 της παρούσας αποφάσεως και στο μέτρο που στις διαφορές των κύριων δικών έχει εφαρμογή το άρθρο 37 της οδηγίας 2013/32 και όχι το άρθρο 61, παράγραφος 2, του κανονισμού 2024/1348, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη, να εξακριβώσει, βάσει των στοιχείων της δικογραφίας καθώς και των στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση του κατά την ενώπιόν του διαδικασία, αν ο χαρακτηρισμός της Λαϊκής Δημοκρατίας του Μπανγκλαντές ως ασφαλούς χώρας καταγωγής, ο οποίος προβλέπεται στο άρθρο 2 bis, παράγραφος 1, του νομοθετικού διατάγματος 25/2008 κατόπιν της τροποποιήσεώς του με την πράξη νομοθετικού περιεχομένου

158/2024, πληροί τις ουσιαστικές προϋποθέσεις ενός τέτοιου χαρακτηρισμού, οι οποίες παρατίθενται στο παράρτημα I της οδηγίας, όσον αφορά το σύνολο του πληθυσμού της εν λόγω τρίτης χώρας.

109 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο τέταρτο ερώτημα των υπό κρίση αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 37 της οδηγίας 2013/32, σε συνδυασμό με το παράρτημα I της οδηγίας, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται στο να χαρακτηρίζει κράτος μέλος ως ασφαλή χώρα καταγωγής τρίτη χώρα η οποία δεν πληροί, για ορισμένες κατηγορίες προσώπων, τις ουσιαστικές προϋποθέσεις ενός τέτοιου χαρακτηρισμού τις οποίες προβλέπει το παράρτημα I της εν λόγω οδηγίας.

**Επί των δικαστικών εξόδων**

110 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους των κύριων δικών τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαίνεται:

**1) Τα άρθρα 36 και 37 καθώς και το άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, ερμηνευόμενα υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,**

**έχουν την έννοια ότι:**

**δεν αντιτίθενται στον χαρακτηρισμό, εκ μέρους κράτους μέλους, τρίτων χωρών ως ασφαλών χωρών καταγωγής μέσω νομοθετικής πράξης, υπό την προϋπόθεση ότι ο χαρακτηρισμός αυτός μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο δικαστικού ελέγχου, όσον αφορά την τήρηση των ουσιαστικών προϋποθέσεων ενός τέτοιου χαρακτηρισμού τις οποίες προβλέπει το παράρτημα I της οδηγίας, από κάθε εθνικό δικαστήριο που επιλαμβάνεται προσφυγής κατά απόφασης επί αίτησης διεθνούς προστασίας η οποία εξετάσθηκε στο πλαίσιο του ειδικού καθεστώτος που εφαρμόζεται στις αιτήσεις που υποβάλλονται από πρόσωπα προερχόμενα από τρίτες χώρες χαρακτηριζόμενες ως ασφαλείς χώρες καταγωγής.**

**2) Τα άρθρα 36 και 37 καθώς και το άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32, ερμηνευόμενα υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων,**

**έχουν την έννοια ότι:**

– **το κράτος μέλος που χαρακτηρίζει τρίτη χώρα ως ασφαλή χώρα καταγωγής πρέπει να διασφαλίζει επαρκή και κατάλληλη πρόσβαση στις πηγές πληροφοριών, κατά την έννοια του άρθρου 37, παράγραφος 3, της οδηγίας, στις οποίες στηρίζεται ο εν λόγω χαρακτηρισμός, η οποία πρόσβαση πρέπει, αφενός, να παρέχει στον ενδιαφερόμενο αιτούντα διεθνή προστασία που κατάγεται από τη συγκεκριμένη τρίτη χώρα τη δυνατότητα να υπερασπίζεται τα δικαιώματά του υπό τις καλύτερες δυνατές**

**συνθήκες και να αποφασίζει, έχοντας πλήρη γνώση όλων των στοιχείων, αν είναι σκόπιμο να προσφύγει στο αρμόδιο δικαστήριο και, αφετέρου, να παρέχει στο δικαστήριο αυτό τη δυνατότητα να ασκήσει τον έλεγχο αποφάσεως επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας·**

– **το εθνικό δικαστήριο που επιλαμβάνεται προσφυγής κατά αποφάσεως επί αιτήσεως διεθνούς προστασίας εξετασθείσας στο πλαίσιο του ειδικού καθεστώτος εξέτασης το οποίο τυγχάνει εφαρμογής επί των αιτήσεων που υποβάλλονται από πρόσωπα προερχόμενα από τρίτες χώρες που έχουν χαρακτηρισθεί ως ασφαλείς χώρες καταγωγής μπορεί, όταν ελέγχει, έστω και παρεμπιπτόντως, κατά πόσον ο χαρακτηρισμός αυτός πληροί τις ουσιαστικές προϋποθέσεις ενός τέτοιου χαρακτηρισμού τις οποίες προβλέπει το παράρτημα I της εν λόγω οδηγίας, να λάβει υπόψη τις πληροφορίες τις οποίες έχει συλλέξει το ίδιο, υπό την προϋπόθεση, αφενός, να βεβαιωθεί για την αξιοπιστία των πληροφοριών αυτών και, αφετέρου, να διασφαλίσει στους διαδίκους την τήρηση της αρχής της κατ' αντιμωλίαν συζητήσεως.**

**3) Το άρθρο 37 της οδηγίας 2013/32, σε συνδυασμό με το παράρτημα I της οδηγίας,**

**έχει την έννοια ότι:**

**αντιτίθεται στο να χαρακτηρίζει κράτος μέλος ως ασφαλή χώρα καταγωγής τρίτη χώρα η οποία δεν πληροί, για ορισμένες κατηγορίες προσώπων, τις ουσιαστικές προϋποθέσεις ενός τέτοιου χαρακτηρισμού τις οποίες προβλέπει το παράρτημα I της εν λόγω οδηγίας.**

(υπογραφές)